

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitate, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

XXIV. An excipiantur ab Ecclesiæ immunitate aliæ causæ criminales,
præter suprà dictas, saltem grauiiores.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

dinalem per se & formaliter in fauorem criminis commissi in personam Principis & Cardinalis non gaudet immunitate, sicut si per accidens & materialiter, puta ratione amicitia, consanguinitatis, &c.

10 Si casus contingat ex sententia Diana capiendum est consilium a summo Pontifice.

1 Sequitur tertio, quod immunitate neque priuatur Rebells, vel qui offendit statuas, vel imagines dicatas Principi, etiam in odium Principis, quia licet talis etiam crimen læsæ Maiestatis committat, non tamen similiter committit in personam Principis, 2 quod requiritur ex vi dictæ Constitutionis Gregorij XIV. vti dicebam, præsertim quia paulo ante ponitur in illa dictio taxatiua tantum, de cuius natura est impedire extensionem ad non expressa, & in eadem sit exceptio casuum per modum formæ, cui propterea nihil addi, vel minui potest, sed ad vnguem prorsus seruari debet.

3 Idem propter easdem rationes dicas de eo, qui falsam pecuniam, vel veram, sed contra Principis edictum cudit, vel bonam tundit, tractat de Rege faciendo, viuentem Rege, vel facit, & dicit se Regem, cum non sit, offendit eum, qui saluum conductum habet à Rege, exspoliatur nuncios Regis, vt sciat arcana Regni, & secreta Regis, à militia fugit, cum sit miles militiæ, accepta pecunia, adscriptus, imprimit propriam imaginem, sublata imagine Principis, coniurat, vel machinatur, vt inimicis tradatur Regnum, &c. etiam in odium Principis, cum talis etiam non coniuret, & machinetur in personam Principis, nec faciat actionem in offensionem personæ Principis, sed solum in offensionem dignitatis, vel status Principis. Atque ita docent Peregrinus, Siluius, & Farinacius in locis supra cit. Mar. Ital. de immunit. lib. 1. c. 5. §. 7. n. 45. Lezana cit. num. 15. Bonac. cit. q. 7. punct. 6. §. 9. num. 5. Diana cit. resol. 7. & 20. & part. 4. tract. 1. resol. 103. & Franciscus Cespedes in dub. Militar. dub. 21. contra Gambacurtam de immunit. lib. 1. cap. 44. dub. 5. Sarpum loco supra cit. & Cutellium de immunit. Eccles. lib. 1. q. 7. Vnde etiam sequitur contra Gambacurtam lib. 7. cap. 5. in fin. & Cutellium q. 17. n. 11. quod neque appellans à Papa ad futurum Concilium immunitate priuatur, etiam stante, & decernente Constitutione Pij II. & Iulij II. id agentes in crimen læsæ Maiestatis incidere.

4 An autem, qui nouit coniurationem, conspirationem, vel machinationem in personam Principis, & non reuelat (siue ante, siue post crimen commissum) priuatur immunitate Ecclesiæ? 5 Affirmant Farinacius in append. de immunit. cap. 13. num. 186. Mar. Ital. de immunit. lib. 1. c. 5. §. 6. num. 52. & Cutellius cit. q. 7. n. 41. & 42. quia talis reuera committit crimen læsæ Maiestatis in personam Principis.

Negant autem probabilius Peregrinus de immunit. cap. 10. num. 111. Bonacina tom. 2. disp. 3. quest. 7. punct. 7. num. 111. Diana part. 6. tract. 1. resol. 18. & Ghilinus in summa, verb. Crimen læsæ Maiestatis, num. 1. lit. C. quia licet talis aliquo modo committat crimen læsæ Maiestatis in personam Principis, & sic morte sit dignus, committit tamen proprie crimen læsæ Maiestatis in personam Principis omittendo, non autem committendo, quod vltimum requiri videtur in Constitutione Gregorij XIV. cum Pontifex loquatur per dictionem In, quæ idem valet, ac Contra; & importat actionem in personam Principis, non autem omillionem, & ex alio capite sumus in materia penali, & odiosa, & immunitas Ecclesiæ propter reuerentiam 7 loci sacri sit fauorabilis, vt supra dicebatur. Quapropter ob eandem rationem cum Peregrino cap. 11. n. 5. 8 idem dicas de eo, qui nouit machinationem in personam Cardinalis, & non reuelat: quamvis ad caute-

lam, si talis casus contingat, cum sit valde grauis, & dubius, consulere, quod Episcopus certiores faciat Pontificem, & interim caute custodiat delinquentem. Vide Dian. cit. resol. 90. & 91. & Peregrinum cit. cap. 11. num. 4. vbi cum Megalio in 3. part. lib. 3. cap. 9. q. 1. n. 3. de fautore, & receptatore offenditis Principem, vel Cardinalem rectè notat, quod si receptio facta sit per se, & formaliter in fauorem criminis commissi in personam Principis, vel Cardinalis (vt si facta sit, v.g. ne reus à satellitibus comprehendatur, vel ne à Iudice puniatur) receptor non excusetur à pœna, & Ecclesiæ immunitatem deperdat: si autem non facta per se, & formaliter in fauorem criminis commissi, sed per accidens, & materialiter (vt si facta sit hospitij, amicitia, vel consanguinitatis gratia) mitiori pœna puniatur, & Ecclesiæ immunitatem retineat, quamvis quoad hoc vltimum dubius sit Diana cit. resol. 91. in fin. & velit similiter, si casus contingat, consulendum esse Pontificem, quod propter iam supra dictam rationem mihi etiam probatur.

DUBITATIO XXIV.

An excipiantur ab Ecclesiæ immunitate aliæ causæ criminales, præter supra dictas, saltem grauiiores?

SECTIO I.

Dubitationis Resolutio.

SUMMARIUM.

- 1 Præter causas suprascriptas non excipiuntur ab Ecclesiæ immunitate aliæ grauiiores.
- 2 Decisio capituli inter alia, de immunitate non est extendenda ad alios casus præter ibi expressos.
- 3 Omnes de iure canonico gaudent immunitate Ecclesiæ, exceptis casibus in dicto capitulo inter alia positis.
- 4 Exceptio firmat regulam in contrarium quoad casus non exceptos.
- 5 A regula generali recedendum non est, vbi exceptio non ponitur.
- 6 Qui habet regulam pro se, fundatam habet suam intentionem in casibus non exceptis.
- 7 Dictio taxatiua (tantum) quando adiecta est orationi affirmatiua (vt in constitutione Gregoriana) affirmat illud quod ponit, & negat, & excludit omne aliud, quod est extra modum, & formam eius quod ponitur.
- 8 Afferuntur ad corroboranda quæ dicta sunt, verba Constitutionis Gregorianæ.
- 9 Formæ nihil addi, aut minui potest, sed seruari illa debet ad vnguem.
- 10 Clausula (sublata facultate ei, & eorum cuilibet) &c. appositæ in Constitutione Gregoriana, tollit omnem prorsus interpretationem, & extensionem.
- 11 Qui furatur in Ecclesia, gaudet immunitate Ecclesiæ.
- 12 Constitutio Gregoriana corrigit ius commune, & provinciale, Doctorum interpretationes, & à paritate rationis ampliaciones, consuetudines, & priuilegia in contrarium.

Respondetur negatiue, & probatur primo; quia in cap. inter alia, de immunit. Eccles. conceditur immunitas quibuscumque reis, quantumvis grauius

grauia delicta committentibus (exceptis quibusdam ibi) ergo omnes alij rei propter quacumque alia grauia delicta ex vi talis textus, & sic ex vi iuris communis etiam non excipiuntur, sed manent comprehensi. Quapropter Panormit. ibi, *nm. 17.* & Antonius Gomez *tom. 3. var. cap. 20. num. 2.* dicunt, quod decisio illius capituli non sit extendenda ad alios casus; & Bossius *tit. de capitu. num. 3. 2.* dicit, conclusum esse in Senatu, quod nec etiam pro crimine læsæ Maiestatis possit reus extrahi; & sic ob quantumvis crimen graue, ultra ibi excepta, non sit extendendus. Et Montaldus *part. 1. tit. 21. lib. 4.* dicit, quod in nullis alijs casibus, ultra ibi exceptos, reus debeat extrahi; quia immunitas, & fauor Ecclesiæ debet amplè intelligi; & Marianus Zozymus in *tract. de citationibus, art. 17. num. 36.* dicit, quod secundum Doctores casus ibi excepti non extendantur ad similes. Et tandem Faber *§. fin. Instit. de his, qui sunt sui, vel alieni iuris, num. 2.* dicit, quod de iure Canonico omnes gaudeant immunitate Ecclesiæ, exceptis casibus in dicto cap. inter alia, positis; idemque docent Gutierrez in *pract. qq. lib. 3. quest. 4. num. 12.* & 13. Farinac. in *append. de immunit. cap. 22. n. 353.* Castrus Palas *tom. 2. tract. 11. d. ff. vnic. punct. 10. num. 4.* Chartarius *decis. criminal. 9. num. 14.* & 15. & alij mox infra citandi, contra Gambacurtam *lib. 5. cap. 18.* Portellum in *dubia. Regular. verb. Ecclesiæ immunitas, num. 15.* Cutellum in *leg. Martini Regis, cap. 17. num. 5.* & de immunit. *Eccles. quest. 2. & 21. lib. 1.* Sarpum de *iure Asylorum, cap. 5. fol. 55.* & quosdam alios. Et ratio est, quia dictum cap. inter alia, prius dicit, quantumcunque grauia delicta perpetraverint, & postea in particulari subdit quasdam exceptiones, scilicet, nisi publicus latro fuerit, vel nocturnus depopulator agrorum, &c. ergo non possumus ad alia delicta æquè grauia illas exceptiones extendere, quia sic non esset exceptio, sed regulæ destructio: cum ergo ius commune constituat vniuersalem regulam, & postea subdat quasdam particulares exceptiones, consequens est, quod confirmet regulam quoad omnia delicta non excepta; iuxta illud: *Exceptio firmat regulam in contrarium quoad casus non exceptos, ex l. nam quod liquide, §. fin. de procurat. legit. & ex l. quasitum, §. denique, ff. de fund. instruat. & ex cap. domus, 32. quest. 7.* & tradit Bartol. in *d. ff. leg. quasitum*, Roman. singular. 337. num. 8. Surdus *consil. 430. num. 7. lib. 3.* Gratian. *discept. forens. cap. 598.* Gratus *respons. 155. num. 6. lib. 2.* Giurba *consil. 110. num. 18.* & determinauit Rota Romana coram Ludouiso *decis. 259. num. 4.* Vnde recedere non possumus à regula generali posita in dict. c. inter alia, quia à regula generali recedendum non est, ubi exceptio non ponitur, vt patet ex l. prauaricationis, ff. de prauaricat. & docuit Rota Romana penes Farinacium, *part. 4. decis. 688. num. 3.* & Caputaquens, *part. 2. decis. 367. num. 2. & 3.* & idem rectè dixit Bartol. in l. in fraudem, §. bonorum, ff. de testam. militari, & Monaldus *consil. 96. num. 3. vol. 2.* quod exceptio, quæ à lege non fit, neque ab homine fieri debeat. Cum igitur ius commune constituat regulam generalem (scilicet, quod rei pro quibuscumque delictis, quantumvis grauib, gaudere debeant immunitate Ecclesiæ) & postea excipiat quosdam casus, sequitur necessariò, quod in casibus non exceptis regulæ generali standum sit, quia qui habet regulam pro se, fundatam habet suam intentionem in casibus non exceptis, ex gloss. in c. 1. de regul. iuris in 6. circa fin. & ex gl. in l. omnis definitio, ff. eodem.

Secundò probatur, quia in Constitutione Gregorij XIV. (in qua omnia ad vnam formam rediguntur) expresse excipiuntur casus in præcedentibus recensiti, & nullus alius præter illos excipitur: ergo nullus alius præter illos manet ab immunitate exclusus. Consequenter probatur, quia exceptio firmat contrarium in

Thom. Delbene, de Immunit. Eccl. Pars II.

casibus non exceptis, seu non expressis, l. nam quod liquide, §. fin. ff. de pen. legat. & c. domus, 32. q. 7.

Adde, quod excipiens Pontifex prædictos casus, apponit particulam taxatiuam tantum, quæ de sui natura impedit extensionem in non exceptis, seu non expressis, l. si cum exceptione, §. quod si homo, ff. quod metus causa, l. properandum, §. 1. Cod. de iudiciis, & §. 1. in fin. Instit. de stipula. seruor. Et quando adiecta est rationi affirmatiuæ, vt in dicta Constitutione, affirmat illud, quod ponit, & negat, ac excludit omne aliud, quod est extra modum, & formam eius quod ponitur, ex l. Iulianus, & l. non tantum, ff. de pret. heredit. & ex l. qui aliena, §. libertos, ff. de negot. gest. & obseruant Surdus *decis. 192. num. 10.* Viuius *decis. 380. num. 11. lib. 2.* Franchus *decis. 123. num. 4.* & Seraphinus *decis. 257. num. 2.* Vide etiam Decium *lib. 1. consil. 54. num. 1.* Suar. de legib. *lib. 8. cap. 19. num. 6.* & de relig. *lib. 3. cap. 11. num. 5.* Ambrosium de immunit. *cap. 1. num. 14.* Farinacium *consil. 76. num. 13.* & in *append. cap. 25. num. 353.* Peregrinum *cap. 6. num. 24.* & Dian. *part. 4. tract. 1. resol. 45.* Et quod dixi eo magis verum est, quia Gregor. XIV. in fine hæc verba subdit: *Quæ omnia, & singula, ac illorum tenores pro expressis habentes, quatenus præmissis in aliquo aduersentur, aut plures, quam sapius expressos casus continent, auctoritate, & tenore præmissis omnino uellimus, & obrogamus, & ad terminos præsentis Constitutionis quoad superioris rescripta dumtaxat reducimus.* Et nolumus quidquam de cætero suffragari, ex qualibet alia aucte sedis indulgentia generali, vel speciali, per quæ præsentibus non expressis, vel ad verbum non insertis, effectus earum quomodolibet valeat impediri.

Adde secundò, quod talis exceptio fit per modum formæ (vt constat ex illis verbis: *Ad vnam tantum formam reducimus.*) At quod formæ nihil addi, vel minui possit, sed seruari illa debeat ad vnguem, certum est ex l. 1. §. opus nouum, ff. de non oper. nunci. & docent Baldus in l. quoties, C. de suis, & legitim. Roland. *consil. 30. n. 3.* & *consil. 72. n. 60.* & 68. lib. 3. & Paris. *consil. 19. n. 188. lib. 2.*

Adde tertio, quod in dicta Constitutione apponitur clausula, *sublata eis, & eorum cuilibet*, &c. quæ clausula refecat, & tollit omnem prorsus interpretationem, & extensionem ad casus non expressos, vt notat Decius *consil. 61. num. 2. lib. 1.* Puteus *decis. 50. num. 5. lib. 1.* Aymon. *consil. 201. num. 43.* Farinac. *consil. 76. n. 14.* & in *appendice de immunit. Eccles. c. 22. n. 353.* Gutierrez *lib. 3. pract. cap. 4. n. 12.* & 13. Leo in thesauro fori Eccles. c. 13. num. 23. Suar. de relig. *lib. 3. cap. 11. num. 5.* Germonius de sacror. immunit. *lib. 1. cap. 13. num. 56.* Ambrosius *cap. 1. ad fin.* & Peregrin. de immunit. *cap. 16. num. 44.* contra Decianum *lib. 6. cap. 28. num. 20.* & alios.

Adde quarto, quod S. Congregatio immunitatis 10. Martij 1631. apud Barbosam in *Collect. in Bullar. verb. immunitas*, declarauit, quod immunitate Ecclesiæ gaudeat, qui furatur in Ecclesia. Et S. Congregatio Episcoporum 16. Nouembris 1618. apud eundem Barbosam de iure Eccles. *lib. 1. cap. 3.* declarauit, quod immunitate Ecclesiæ etiam gaudeat, qui infert sfigia in faciem alicuius in Ecclesia.

Atque ita (quamvis contrarium dicant Gambacurta, Portellus, Cutellus, & Sarpus in locis supra citatis, & Decianus, ac Layman in locis infra citandis) præter octodecim Doctores (quos citat, & sequitur Diana *part. 1. tract. 1. resol. 1.*) docent etiam Sanchez in *opus. tom. 2. lib. 6. c. 1. dub. 10. n. 2.* Eliseus Danza in *pugna Doctorum tom. 2. tit. de immunit. Eccles. c. 7. n. 15.* Gutierrez in *pract. qq. lib. 3. quest. 1. num. 3.* & quest. 4. num. 12. Germonius de sacror. immunit. *lib. 3. c. 16. n. 53.* Azevedus *lib. 1. tit. 2. leg. 3. n. 18.* Marcellus Vulpe in *prax. fori Eccles. c. 3. n. 3.* Maranta in *controu. iur. part. 2. respons. 36. n. 29.* Ambrosius de immunit. c. 1. n. 5. & 6. Farinac. in *append. de immunit. cap. 22. n. 355.* Castrus Palas *tom. 2. tract. 11. diff. vnic. punct. 10. num. 6.* Chartarius *decis. criminal. 46. num. 3.* & 4.

G

Lezana

Lezana verb. Immunitas Eccliarum, num. 11. Sperellus decis. 22. num. 8. Peregrin. de immunitat. cap. 6. num. 23. & 44. Locatellus in Breuiar. de torura, inspect. 5. num. 159. Antonius de Marinis in quotidian. res. sol. cap. 170. num. 10. Ciarlinius in controuers. forens. cap. 4. num. 34. Bonacina tom. 2. disput. 3. quest. 7. punct. 3. num. 1. & Nouarius in Summa Bullar. tit. de immunitat. Eccles. num. 3. & 55. Quod præsertim verum est ex vi Constitutionis Gregorij XIV. quæ vt dicebamus, corrigit ius commune, & prouinciale, Doctorem interpretationes, & à paritate rationis ampliaciones, consuetudines, & priuilegia in contrarium, & omnia ad vnam formam redigit. Vide supra dubit. 7. & 8.

SECTION II.

Difficultas prima, eiusque solutio?

SUMMARIUM.

- 1 Immunitas ex authent. de mandat. Princip. concedenda non est Homicidis, Adulteris, & Virginum Raptoribus.
 - 2 Authentica prædicta Iure canonico correctæ est.
 - 3 Si liber quantumcumque grauius maleficia perpetraverit, non est violenter ab Ecclesia extrahendus: & paulo post, nisi publicus latro fuerit, vel depopulator agrorum.
 - 4 Virginum Raptores in sententia Clari priuantur immunitate, quia tale crimen est enorme. Sed ratio non conuincit.
 - 5 In materia immunitatis potius standum est Iuri Canonico, quam Iuri Ciuili.
 - 6 Virginum Raptores, si consuetudine legitime introducti id seruetur, nec gaudent immunitate, in aliquibus locis.
 - 7 Consuetudine introductum est aliquibus in locis, quod fures etiam simplices ad Ecclesiam confugientes à seculari Iudice extrahi inde possint, cum hoc crimen propter eius frequentiam Reipublice perniciosum sit.
- O** bilices primò, in Authent. de mandatis Principum, cap. 11. expressè habetur, quod nec homicidis, neque adulteris, neque virginum raptoribus, &c. immunitas concedenda sit: ergo.
- 2 Respondetur, concedo antecedens: at nego consequentiam, quia talis Authentica iure Canonico correctæ est, vt constat cap. de raptoribus, 36. quest. 1. & ex citat. cap. inter alia, de immunitate Ecclesie, vbi dicitur: Si liber quantumcumque grauius maleficia perpetraverit, non est violenter ab Ecclesia extrahendus. Et paulo post: Et hoc verum est, nisi publicus latro fuerit, vel nocturnus depopulator agrorum, &c. quæ exceptio firmat regulam in contrarium, vt supra dicebamus, & docent Abbas citat. cap. inter, num. 14. Angel. verb. Immunitas, §. 17. Sylu. 3. quest. 2. Suarez cit. cap. 11. num. 11. Ioan. Faber Institut. de his, qui sunt sui, vel alieni iuris, §. sed & hoc tempore (vbi dicit esse communem) & Clarum §. fin. quest. 3. num. 10. quamvis de Virginum raptoribus contrarium sentiat ibid. num. 8. ex eo, quod tale crimen enorme sit: quæ ratio non conuincit, quia apertè obstat iuris Canonici Constitutio in cit. cap. inter alia, cui in hac materia potius standum est, quam iuri Ciuili, sicuti supra dubit. 5. ex communi dicebamus, & fateatur etiam ipse Couar. n. m. 3. Quapropter id defendi non potest, nisi forsan consuetudine alicubi scientibus, & tacite consentientibus Ecclesie Prælati, introductum sit, sicuti consuetudine introductum est (ait idem Couar. num. 13. in fin. & Martha de

iurisd. part. 2. cap. 51. num. 13.) quod fures, etiam simplices, ad Ecclesiam confugientes, à seculari Iudice extrahi inde possint, cum hoc crimen propter eius frequentiam, Reipublice valde perniciosum existat, quamvis fateantur, quod in Gallia gaudeant immunitate, sicuti & gaudent in regno Neapolis, & aliis multis locis. Vide quæ dicentur infra sect. 5. & seqq. & quæ dicebantur supra dub. 25.

SECTION III.

Difficultas secunda, eiusque solutio.

SUMMARIUM.

- 1 Videntur nonnulla criminales ex identitate rationis gaudere non debere immunitate, vt raptus, adulterij, sodomia, incendijs, sacrilegijs, & similibus tendentium in præiudicium Reipublice.
- 2 Lex pœnalis extendi potest ad alios similes casus, præsertim quando in dispositione legis ratio scripta est, quia tunc non dicitur extendi, sed comprehendere sub expresso.
- 3 Ne immunitas in Dei iniuriam cedat dicendum est, quod in supradictis causis criminalibus ex identitate, vel maioriore rationis locum non habeant.
- 4 Quod Lex pœnalis extendi possit ad casus similes & maiores ex identitate, vel maioriore rationis, non procedit quando agitur de præiudicio causæ fauorabilis.
- 5 Item si liceret extensio ultra casus exceptos, nihil stabile, & firmum constitueretur.
- 6 Confessarius sollicitans in confessione Puerum ante Bullam Gregorij XV. non erat denunciandus, quia præcedentes aliorum Pontificum Bullæ erant contra sollicitantem feminas.
- 7 Clericus abutens femina, vel committens bestialitatem non incurrit pœnam Bullæ Pij V. lata contra Clericos sodomiam exercentes, cum talis actus non sit propriè sodomiticus.
- 8 Clericus sodomiam patiens probabiliter non incurrit dictas pœnas latas à Pio V. quia non est propriè sodomita, sed mollis.
- 9 Molles dupliciter dicuntur, vel quia patientes sunt cum alijs, vel quia peragunt in se pollutionem voluntariam.
- 10 Grauius est peccatum Agentis quam Patientis, & in foro exteriori maior pœna imponitur agenti, quam patienti.
- 11 Reservatio casus sodomia in sententia Graff. extenditur tantum ad agentem, & non ad patientem.
- 12 In re latius quidquid disponitur de vno, dispositum censetur de altero.
- 13 Femina secularis nubens Religioso professio non incurrit excommunicationem latam contra Moniales professas nubescentes cuiusque, & contra docentes illas in uxores, & contra professos matrimonium inuentas.
- 14 Cogens mares Religionem ingredi non incurrit excommunicationem Tridentini contra cogentem feminas monasteria ingredi.
- 15 Religiosus ministrans Baptismum, & pœnitentiam sine licentia Parochi non incurrit pœnas Clementinae primæ de priuilegijs.
- 16 Pœna Religiosi fraudantis decimas Ecclesie non extenditur ad Clericum secularem.
- 17 Excommunicatio contra ingredientem Monasteria monialium prætextu licentiarum non extenditur ad ingredientem sine prætextu illarum.

18 Pœna

grauia delicta committentibus (exceptis quibusdam ibi) ergo omnes alij rei propter quacumque alia grauia delicta ex vi talis textus, & sic ex vi iuris communis etiam non excipiuntur, sed manent comprehensi. Quapropter Panormit. ibi, *nm. 17.* & Antonius Gomez *tom. 3. var. cap. 20. num. 2.* dicunt, quod decisio illius capituli non sit extendenda ad alios casus; & Bossius *tit. de capitu. num. 3. 2.* dicit, conclusum esse in Senatu, quod nec etiam pro crimine læsæ Maiestatis possit reus extrahi; & sic ob quantumvis crimen graue, ultra ibi excepta, non sit extendendus. Et Montaldus *part. 1. tit. 21. lib. 4.* dicit, quod in nullis alijs casibus, ultra ibi exceptos, reus debeat extrahi; quia immunitas, & fauor Ecclesiæ debet amplè intelligi; & Marianus Zozymus in *tract. de citationibus, art. 17. num. 36.* dicit, quod secundum Doctores casus ibi excepti non extendantur ad similes. Et tandem Faber *§. fin. Instit. de his, qui sunt sui, vel alieni iuris, num. 2.* dicit, quod de iure Canonico omnes gaudeant immunitate Ecclesiæ, exceptis casibus in dicto cap. inter alia, positis; idemque docent Gutierrez in *pract. qq. lib. 3. quest. 4. num. 12.* & 13. Farinac. in *append. de immunit. cap. 22. n. 353.* Castrus Palasus *tom. 2. tract. 11. d. ff. vnic. punct. 10. num. 4.* Chartarius *decis. criminal. 9. num. 14.* & 15. & alij mox infra citandi, contra Gambacurtam *lib. 5. cap. 18.* Portellum in *dubia. Regular. verb. Ecclesiæ immunitas, num. 15.* Cutellum in *leg. Martini Regis, cap. 17. num. 5.* & de immunit. *Eccles. quest. 2. & 21. lib. 1.* Sarpum de *iure Asylorum, cap. 5. fol. 55.* & quosdam alios. Et ratio est, quia dictum cap. inter alia, prius dicit, quantumcunque grauia delicta perpetraverint, & postea in particulari subdit quasdam exceptiones, scilicet, nisi publicus latro fuerit, vel nocturnus depopulator agrorum, &c. ergo non possumus ad alia delicta æquè grauia illas exceptiones extendere, quia sic non esset exceptio, sed regulæ destructio: cum ergo ius commune constituat vniuersalem regulam, & postea subdat quasdam particulares exceptiones, consequens est, quod confirmet regulam quoad omnia delicta non excepta; iuxta illud: *Exceptio firmat regulam in contrarium quoad casus non exceptos, ex l. nam quod liquide, §. fin. de procurat. legit. & ex l. quasitum, §. denique, ff. de fund. instruat. & ex cap. domus, 32. quest. 7.* & tradit Bartol. in *d. ff. leg. quasitum*, Roman. singular. 337. num. 8. Surdus *consil. 430. num. 7. lib. 3.* Gratian. *discept. forens. cap. 598.* Gratus *respons. 155. num. 6. lib. 2.* Giurba *consil. 110. num. 18.* & determinauit Rota Romana coram Ludouiso *decis. 259. num. 4.* Vnde recedere non possumus à regula generali posita in dict. c. inter alia, quia à regula generali recedendum non est, ubi exceptio non ponitur, vt patet ex l. prauaricationis, ff. de prauaricat. & docuit Rota Romana penes Farinacium, *part. 4. decis. 688. num. 3.* & Caputaquens, *part. 2. decis. 367. num. 2. & 3.* & idem rectè dixit Bartol. in l. in fraudem, §. bonorum, ff. de testam. militari, & Monaldus *consil. 96. num. 3. vol. 2.* quod exceptio, quæ à lege non fit, neque ab homine fieri debeat. Cum igitur ius commune constituat regulam generalem (scilicet, quod rei pro quibuscumque delictis, quantumvis grauib, gaudere debeant immunitate Ecclesiæ) & postea excipiat quosdam casus, sequitur necessariò, quod in casibus non exceptis regulæ generali standum sit, quia qui habet regulam pro se, fundatam habet suam intentionem in casibus non exceptis, ex gloss. in c. 1. de regul. iuris in 6. circa fin. & ex gl. in l. omnis definitio, ff. eodem.

Secundò probatur, quia in Constitutione Gregorij XIV. (in qua omnia ad vnam formam rediguntur) expresse excipiuntur casus in præcedentibus recensiti, & nullus alius præter illos excipitur: ergo nullus alius præter illos manet ab immunitate exclusus. Consequenter probatur, quia exceptio firmat contrarium in

Thom. Delbene, de Immunit. Eccl. Pars II.

casibus non exceptis, seu non expressis, l. nam quod liquide, §. fin. ff. de pen. legat. & c. domus, 32. q. 7.

Adde, quod excipiens Pontifex prædictos casus, apponit particulam taxatiuam tantum, quæ de sui natura impedit extensionem in non exceptis, seu non expressis, l. si cum exceptione, §. quod si homo, ff. quod metus causa, l. properandum, §. 1. Cod. de iudiciis, & §. 1. in fin. Instit. de stipula. seruor. Et quando adiecta est rationi affirmatiuæ, vt in dicta Constitutione, affirmat illud, quod ponit, & negat, ac excludit omne aliud, quod est extra modum, & formam eius quod ponitur, ex l. Iulianus, & l. non tantum, ff. de pret. heredit. & ex l. qui aliena, §. libertos, ff. de negot. gesti. & obseruant Surdus *decis. 192. num. 10.* Viuius *decis. 380. num. 11. lib. 2.* Franchus *decis. 123. num. 4.* & Seraphinus *decis. 257. num. 2.* Vide etiam Decium *lib. 1. consil. 54. num. 1.* Suar. de legib. *lib. 8. cap. 19. num. 6.* & de relig. *lib. 3. cap. 11. num. 5.* Ambrosium de immunit. *cap. 1. num. 14.* Farinacium *consil. 76. num. 13.* & in *append. cap. 25. num. 353.* Peregrinum *cap. 6. num. 24.* & Dian. *part. 4. tract. 1. resol. 45.* Et quod dixi eo magis verum est, quia Gregor. XIV. in fine hæc verba subdit: *Quæ omnia, & singula, ac illorum tenores pro expressis habentes, quatenus præmissis in aliquo aduersentur, aut plures, quam sapius expressos casus continent, auctoritate, & tenore præmissis omnino uellimus, & obrogamus, & ad terminos præsentis Constitutionis quoad superioris rescripta dumtaxat reducimus.* Et nolumus quidquam de cætero suffragari, ex qualibet alia aucta sedis indulgentia generali, vel speciali, per quæ præsentibus non expressis, vel ad verbum non inserta, effectus earum quomodolibet valeat impediri.

Adde secundò, quod talis exceptio fit per modum formæ (vt constat ex illis verbis: *Ad vnam tantum formam reducimus.*) At quod formæ nihil addi, vel minui possit, sed seruari illa debeat ad vnguem, certum est ex l. 1. §. opus nouum, ff. de non oper. nunci. & docent Baldus in l. quoties, C. de suis, & legitim. Roland. *consil. 30. n. 3.* & *consil. 72. n. 60.* & 68. lib. 3. & Paris. *consil. 19. n. 188. lib. 2.*

Adde tertio, quod in dicta Constitutione apponitur clausula, *sublata eis, & eorum cuilibet*, &c. quæ clausula refecat, & tollit omnem prorsus interpretationem, & extensionem ad casus non expressos, vt notat Decius *consil. 61. num. 2. lib. 1.* Puteus *decis. 50. num. 5. lib. 1.* Aymon. *consil. 201. num. 43.* Farinac. *consil. 76. n. 14.* & in *appendice de immunit. Eccles. c. 22. n. 353.* Gutierrez *lib. 3. pract. cap. 4. n. 12.* & 13. Leo in thesauro fori Eccles. c. 13. num. 23. Suar. de relig. *lib. 3. cap. 11. num. 5.* Germonius de sacror. immunit. *lib. 1. cap. 13. num. 56.* Ambrosinus *cap. 1. ad fin.* & Peregrin. de immunit. *cap. 16. num. 44.* contra Decianum *lib. 6. cap. 28. num. 20.* & alios.

Adde quarto, quod S. Congregatio immunitatis 10. Martij 1631. apud Barbosam in *Collect. in Bullar. verb. immunitas*, declarauit, quod immunitate Ecclesiæ gaudeat, qui furatur in Ecclesia. Et S. Congregatio Episcoporum 16. Nouembris 1618. apud eundem Barbosam de iure Eccles. *lib. 1. cap. 3.* declarauit, quod immunitate Ecclesiæ etiam gaudeat, qui infert sfigia in faciem alicuius in Ecclesia.

Atque ita (quamvis contrarium dicant Gambacurta, Portellus, Cutellus, & Sarpus in locis supra citatis, & Decianus, ac Layman in locis infra citandis) præter octodecim Doctores (quos citat, & sequitur Diana *part. 1. tract. 1. resol. 1.*) docent etiam Sanchez in *opus. tom. 2. lib. 6. c. 1. dub. 10. n. 2.* Eliseus Danza in *pugna Doctorum tom. 2. tit. de immunit. Eccles. c. 7. n. 15.* Gutierrez in *pract. qq. lib. 3. quest. 1. num. 3.* & quest. 4. num. 12. Germonius de sacror. immunit. *lib. 3. c. 16. n. 53.* Azevedus *lib. 1. tit. 2. leg. 3. n. 18.* Marcellus Vulpe in *prax. fori Eccles. c. 3. n. 3.* Maranta in *controu. iur. part. 2. respons. 36. n. 29.* Ambrosinus de immunit. c. 1. n. 5. & 6. Farinac. in *append. de immunit. cap. 22. n. 355.* Castrus Palasus *tom. 2. tract. 11. diff. vnic. punct. 10. num. 6.* Chartarius *decis. criminal. 46. num. 3.* & 4.

G

Lezana

Lezana verb. Immunitas Eccliarum, num. 11. Sperellus decis. 22. num. 8. Peregrin. de immunitat. cap. 6. num. 23. & 44. Locatellus in Breuiar. de torura, inspect. 5. num. 159. Antonius de Marinis in quotidian. res. sol. cap. 170. num. 10. Ciarlinius in controuers. forens. cap. 4. num. 34. Bonacina tom. 2. disput. 3. quest. 7. punct. 3. num. 1. & Nouarius in Summa Bullar. tit. de immunitat. Eccles. num. 3. & 55. Quod præsertim verum est ex vi Constitutionis Gregorij XIV. quæ vt dicebamus, corrigit ius commune, & prouinciale, Doctorem interpretationes, & à paritate rationis ampliaciones, consuetudines, & priuilegia in contrarium, & omnia ad vnam formam redigit. Vide supra dubit. 7. & 8.

SECTION II.

Difficultas prima, eiusque solutio?

SUMMARIUM.

- 1 Immunitas ex authent. de mandat. Princip. concedenda non est Homicidis, Adulteris, & Virginum Raptoribus.
 - 2 Authentica prædicta Iure canonico correctæ est.
 - 3 Si liber quantumcumque grauius maleficia perpetraverit, non est violenter ab Ecclesia extrahendus: & paulo post, nisi publicus latro fuerit, vel depopulator agrorum.
 - 4 Virginum Raptores in sententia Clari priuantur immunitate, quia tale crimen est enorme. Sed ratio non conuincit.
 - 5 In materia immunitatis potius standum est Iuri Canonico, quam Iuri Ciuili.
 - 6 Virginum Raptores, si consuetudine legitime introducta id seruetur, nec gaudent immunitate, in aliquibus locis.
 - 7 Consuetudine introductum est aliquibus in locis, quod fures etiam simplices ad Ecclesiam confugientes à seculari Iudice extrahi inde possint, cum hoc crimen propter eius frequentiam Reipublice perniciosum sit.
- O** bilices primò, in Authent. de mandatis Principum, cap. 11. expressè habetur, quod nec homicidis, neque adulteris, neque virginum raptoribus, &c. immunitas concedenda sit: ergo.
- 2 Respondetur, concedo antecedens: at nego consequentiam, quia talis Authentica iure Canonico correctæ est, vt constat cap. de raptoribus, 36. quest. 1. & ex citat. cap. inter alia, de immunitate Ecclesie, vbi dicitur: Si liber quantumcumque grauius maleficia perpetraverit, non est violenter ab Ecclesia extrahendus. Et paulo post: Et hoc verum est, nisi publicus latro fuerit, vel nocturnus depopulator agrorum, &c. quæ exceptio firmat regulam in contrarium, vt supra dicebamus, & docent Abbas citat. cap. inter, num. 14. Angel. verb. Immunitas, §. 17. Sylu. 3. quest. 2. Suarez cit. cap. 11. num. 11. Ioan. Faber Institut. de his, qui sunt sui, vel alieni iuris, §. sed & hoc tempore (vbi dicit esse communem) & Clarum §. fin. quest. 3. num. 10. quamvis de Virginum raptoribus contrarium sentiat ibid. num. 8. ex eo, quod tale crimen enorme sit: quæ ratio non conuincit, quia apertè obstat iuris Canonici Constitutio in cit. cap. inter alia, cui in hac materia potius standum est, quam iuri Ciuili, sicuti supra dubit. 5. ex communi dicebamus, & fateatur etiam ipse Couar. n. m. 3. Quapropter id defendi non potest, nisi forsan consuetudine alicubi scientibus, & tacite consentientibus Ecclesie Prælati, introductum sit, sicuti consuetudine introductum est (ait idem Couar. num. 13. in fin. & Martha de

iurisd. part. 2. cap. 51. num. 13.) quod fures, etiam simplices, ad Ecclesiam confugientes, à seculari Iudice extrahi inde possint, cum hoc crimen propter eius frequentiam, Reipublice valde perniciosum existat, quamvis fateantur, quod in Gallia gaudeant immunitate, sicuti & gaudent in regno Neapolis, & aliis multis locis. Vide quæ dicentur infra sect. 5. & seqq. & quæ dicebantur supra dub. 25.

SECTION III.

Difficultas secunda, eiusque solutio.

SUMMARIUM.

- 1 Videntur nonnulla criminales ex identitate rationis gaudere non debere immunitate, vt raptus, adulterij, sodomia, incendijs, sacrilegijs, & similibus tendentium in præiudicium Reipublice.
- 2 Lex pœnalis extendi potest ad alios similes casus, præsertim quando in dispositione legis ratio scripta est, quia tunc non dicitur extendi, sed comprehendere sub expresso.
- 3 Ne immunitas in Dei iniuriam cedat dicendum est, quod in supradictis causis criminalibus ex identitate, vel maiori rationis locum non habeant.
- 4 Quod Lex pœnalis extendi possit ad casus similes & maiores ex identitate, vel maiori rationis, non procedit quando agitur de præiudicio causæ fauorabilis.
- 5 Item si liceret extensio ultra casus exceptos, nihil stabile, & firmum constitueretur.
- 6 Confessarius sollicitans in confessione Puerum ante Bullam Gregorij XV. non erat denunciandus, quia præcedentes aliorum Pontificum Bullæ erant contra sollicitantem feminas.
- 7 Clericus abutens femina, vel committens bestialitatem non incurrit pœnam Bullæ Pij V. lata contra Clericos sodomiam exercentes, cum talis actus non sit propriè sodomiticus.
- 8 Clericus sodomiam patiens probabiliter non incurrit dictas pœnas latas à Pio V. quia non est propriè sodomita, sed mollis.
- 9 Molles dupliciter dicuntur, vel quia patientes sunt cum alijs, vel quia peragunt in se pollutionem voluntariam.
- 10 Grauius est peccatum Agentis quam Patientis, & in foro exteriori maior pœna imponitur agenti, quam patienti.
- 11 Reservatio casus sodomia in sententia Graff. extenditur tantum ad agentem, & non ad patientem.
- 12 In re latius quidquid disponitur de vno, dispositum censetur de altero.
- 13 Femina secularis nubens Religioso professio non incurrit excommunicationem latam contra Moniales professas nubescentes cuiusque, & contra docentes illas in uxores, & contra professos matrimonium inuentas.
- 14 Cogens mares Religionem ingredi non incurrit excommunicationem Tridentini contra cogentem feminas monasteria ingredi.
- 15 Religiosus ministrans Baptismum, & pœnitentiam sine licentia Parochi non incurrit pœnas Clementinae primæ de priuilegijs.
- 16 Pœna Religiosi fraudantis decimas Ecclesie non extenditur ad Clericum secularem.
- 17 Excommunicatio contra ingredientem Monasteria monialium prætextu licentiarum non extenditur ad ingredientem sine prætextu illarum.

18 Pœna

- 18 *Pœna lata contra delegatum Papa non extenditur contra delegatum Ordinarij.*
- 19 *Lex imponens pœnam priuationis vocis non extenditur ad priuationem vocis passiuam, præsertim cum vox passiuam non sit propriè vox.*
- 20 *Prohibitio cominendi, nutriendi Iudeos, &que famulantium non extenditur ad idem exercentes cum Saracenis, & Paganis.*
- 21 *Pœna lata contra deferentem arma, & instrumenta bellica ad Hostes nominis Christiani, non extenditur ad deferentem illa ad Hæreticos.*
- 22 *Idem in casu, de quo agitur, non dari extensionem ex identitate vel maiori rationis, docent multi Auctores.*
- 23 *Ecclesia nemini dat occasionem delinquendi concedendo immunitatem ex misericordia, sed delinquentes eam per se accipiunt.*
- 24 *S. Ioannes Chrysostomus defensor immunitatis contra Honorium, & Arcadium Imperatores, qui Euiropium ab Ecclesia extrahere volebant.*

Obiicies secundò excipi saltem, præter causas supradictas in præcedentibus dubitationibus, aliquas alias causas criminales, ex identitate, vel maiori rationis, vt raptus, adulterij, sodomie, incendiij, sacrilegij, & similibus, quæ tendunt in præiudicium Reipublice: ergo, &c. Antecedens probatur, quia (vt probat Decian. tract. crimin. lib. 6. c. 28. num. 20.) lex, etiam pœnalis, extendi potest ad alios similes casus, præsertim quando in dispositione legis ratio scripta est; quia tunc non dicitur lex pœnalis extendi, sed comprehendi, seu intelligi sub expresso, *l. nominis, & rei, ff. de verbor. significat.* Neque illa est extensio, sed intellectio legis, & declaratio illius, vt tradunt Baldus in *l. quancis, circa princip. Cod. de fideicommiss.* Calderin. *consil. 1. tit. vt lite pendente, & consil. 1. tit. de Regularibus.* Oldrad. *consil. 185. in fin. & complures alij, quos referam infra dubit. 37. num. 3. & seqq.*

Confirmatur, quia alioquin daretur improbis occasio liberius viuendi, & grauius crimina perpetrandi: quapropter ne Ecclesie immunitas (quæ in honorem Dei introducta est) in eius iniuriam cedat, dicendum est, quod in supradictis causis criminalibus ex identitate, vel maiori rationis locum non habent.

Respondetur, nego antecedens: & ad probationem eius respondeo, quod (quidquid dicendum sit in aliis casibus) in casu nostro non est facienda extensio ex identitate, vel maiori rationis; quia in cap. *inter alia, de immunitate* dicitur, quod Reus non extrahatur ab Ecclesia, quantumcunque grauius delicta perpetraverit, nisi in casibus ibi expressis. Vnde Abbas ibi, num. 17. ait, decisionem illius capituli extendendam non esse ad alios casus: quod etiam docent Gomez tom. 3. *variar. cap. 10. num. 2.* Bosius *tit. de cap. pira, num. 23.* & alij complures Doctores, vt supra dicebam; tum quia extensio in casu nostro præiudicaret causæ fauorabili immunitatis Ecclesiasticæ.

At licet ex identitate, vel maiori rationis Constitutio pœnalis extendi possit ad casus similes, vel maiores, id tamen (vt ex Alexandro, & Romano rectè docet Farinacius in *append. de immunitat. cap. 2. l. num. 355.* & nos dicemus *infra citat. dubit. 37.*) non procedit, quando agitur de præiudicio causæ fauorabilis, prout est in casu nostro immunitas Ecclesiastica. Tum quia si vltra casus exceptos liceret alios ob identitatem, vel maiori rationis excipere, per regulam assignatam in cap. *inter alia*, & in Constitutione Gregorij XIV. omnia reducens ad vnicam formam, nihil firmiter, & stabile constitueretur. Vide quæ dicebantur *supra dubit. 7. & 8.*

Th. Delbene de Immunit. Eccl. Pars II.

Adde, quod (vt tradunt Gl. in cap. in pœnis, de regul. iuris in 6. c. pœne, de pœnitent. dist. 1. & l. interpretatorem, ff. de pœnis, Ioan. Andreas in reg. odia, de regulis iuris, Caetan. 2. 2. *quest. 7. art. 4. ad 2.* Ledesma in 2. 2. *quest. 3. art. 4.* Suarez *disp. 4. sect. 7.* Larrea *decis. Granatensis, tom. 2. decis. 78. num. 16. & decis. 95. num. 7.* Salas *de legib. tract. 1. 4. disp. 2. 1. sect. 1. 3. num. 29. in fin.* Villagut. in tract. *de extensione legum*, Rubr. *de extens. legis pœnalis respectu mere pœne, per totam*, Sanchez *de matrim. lib. 10. disp. 4. num. 3.* Henriquez *lib. 7. cap. 30. num. 4.* & in gl. *lit. C.* Castus *de leg. lib. 6. cap. 3. num. 5. & cap. 4. num. 2.* Portell. in addit. *ad dubia Regul. verb. Lex, numero 13.* Ioan. Valerius *verb. Lex, differ. 5. num. 2.* Bonnac. *de legib. disput. 1. quest. 1. punct. 8. num. 23.* Cutellus *de immunit. Eccles. lib. 1. quest. 4. num. 11.* Maccarat. *resol. 34. num. 11. & 32. lib. 3.* Girona *de priuileg. num. 563.* Barbosa *verb. Pœna, num. 7. & 9.* Gutierrez *can. 99. lib. 1. cap. 4. num. 30. & seqq. & Diana 1. part. tract. 10. resol. 26.* & clarè habetur ex Authent. *de non eligend. 2. nubentes, §. in autem, ex l. fœctum cuiusque, §. in pœnalibus, ff. de regul. iuris, & ex cap. in pœnis, de regulis iuris in 6. lex pœnalis, & eius pœne, utpote odiosæ, locum non habent, nisi in casibus expressis, ita vt non possit fieri extensio ex vno ad aliud, nec de casu ad casum, nec de persona ad personam, etiam ex identitate rationis. Vnde verbi gratia Confessarius sollicitans in confessione puerum ante Bullam Gregorij XV. non erat denunciandus, quia præcedentes aliorum Pontificum Bullæ erant contra sollicitantem fœminas. Diana *loco supra cit.**

Item clericus abutens fœmina, vel committens bestialitatem non incurrit pœnas Pij V. latas contra clericos sodomiam exercentes, præsertim cum talis actus non sit propriè actus sodomie. Bañez 2. 2. *dist. 64. art. 4.* Garcia *de benefic. tom. 2. cap. 10. part. 2. §. 2. num. 205.* & Barbosa in *collectan. tom. 2. l. 5. tit. 31. cap. 4. num. 10.* Quas pœnas probabiliter neque incurrit etiam clericus sodomiam patiens, præsertim quia talis non est propriè sodomita, sed mollis, iuxta illud Pauli 1. *ad Cor. 6. Neque adulteri, neque molles, neque masculorum concubitores Regnum Dei possidebunt.* Sicuti Gl. ibi, S. Th. 1. 2. *quest. 138. art. 1. ad 1.* exponunt, & Caetan. *verb. Molles, in fin.* vbi ait, quod molles dupliciter dicantur, vel quia patientes sunt cum aliis, vel quia peragunt in se pollutionem voluntariam, tum quia (vt notauit S. Antonin. *part. 3. tit. 17. cap. 17. §. 4.*) grauius est peccatum agentis, quàm patientis: quapropter in foro exteriori maior pœna imponitur agenti, quàm patienti: & Grassi in *pract. cas. resol. lib. 1. cap. 11. num. 7. & 26.* docet, quod reservatio casus sodomie extendatur tantum ad agentem, & non ad patientem. Quamvis contrarium ex communi sententia Doctorum (vt fatear) sentiant Riccius in *prax. tom. 3. resol. 57. num. 7.* Flotonus *de casib. reserv. part. 2. cas. 7. §. 1. num. 6.* Coriolan. *part. 2. cas. 9. §. 1. num. 30.* Bonnac. *de matrim. quest. 4. punct. 11.* & Finellius *de casib. reserv. cas. 9.* ex eo, quod simus in reatiuis, in quibus quidquid disponitur in vno, dispositum censetur in altero.

Item fœmina sæcularis nubens Religioso professio non incurrit excommunicationem in Clement. *unic. de consanguin. & affin.* latam contra moniales professas nubentes enicumque, & contra ducentes illas in vxores, & contra professos matrimonium ineuntes. Caetan. *verb. Excommunicatio, cap. 74.* S. Antonin. *part. 3. tit. 24. cap. 34.* & Sanchez *de matrim. lib. 7. disp. 48. num. 2.*

Item cogens mares Religionem ingredi, non incurrit excommunicationem. Tridentin. *sess. 25. de Regularibus, cap. 8.* contra cogentem fœminas monasteria ingredi, Sanchez *lib. 4. moral. cap. 4. num. 3.* cum Bañez, & Suarez.

Item Religiosus ministrans Baptismum, & pœnitentiam

tentiam sine licentia Parochi, non incurrit penas Clement. 1. de privilegiis, latus contra Religiosum ministrantem Matrimonium, Eucharistiam, vel Extremam-Vinctionem, Gl. & Abb. in cit. Clement. 1. & Tolo. decis. 121.

Item Constitutio, qua punitur Religiosus fraudans decimas Ecclesiæ, non extenditur ad clericum sæcularem idem facientem, Gl. in Clem. 1. de decimis.

Item Excommunicatio Gregorij XIII. contra ingredientem Monasteria Monialium prætextu licentiarum, non extenditur ad ingredientem sine prætextu illarum. Suarez de cens. disp. 22. sect. 9. num. 11.

18 Item pœna in cap. statuum, § insuper, de rescriptis, lata contra Delegatum Papæ, non extenditur ad Delegatum Ordinarij. Gl. in cit. cap. vers. Moderatas, in fin.

19 Item lex imponens pœnam priuationis vocis, non extenditur ad priuationem vocis passiuæ; præsertim cum vox passiuæ non sit propriè vox. Garf. de benefic. part. 3. cap. 4. num. 15. & Castr. Palaus, tomo 2. tractat. 13. disp. 6. punct. 6. num. 15. quamvis contrarium probabiliter sentiant Less. lib. 2. c. 34. dubit. 29. num. 105.

20 Item cap. ad hac, de Indeis, in quo prohibetur Christianis famulari, conuiuari, nutrire Iudæos, &c. non extenditur, si id exerceant cum Saracenis, & Paganis, præsertim cum Iudæi sint acerbiores in Christum; & leges, quando volunt Saracenos, & Paganos amplecti, id expriment. Hurtad. in 2. 2. disp. 76. sect. 3. num. 81. cum Sanchez. Quamvis contrarium sentiat Suarez de fide, disp. 18. sect. 6. num. 10.

21 Item pœna lata contra deferentem arma, & instrumenta bellica ad hostes nominis Christiani, non extenditur ad deferentem illa ad hæreticos; præsertim cum hi non odio habeant, sed glorientur nomine Christi. Mendoza in 2. 2. disp. 76. sect. 3. § 83. Quamvis contrarium sentiat Lorca in 2. 2. disp. 84. sect. 7. § 125. & sic de aliis, &c.

22 Quapropter in præsentī casu nostro, quod non detur extensio ex identitate, vel maioriāte rationis, docent Gutier. pract. qq. lib. 3. cap. 4. num. 12. & 17. Franc. Leo in Thesaur. fori Ecclesiæ, cap. 13. rubr. de immunit. Eccles. num. 27. & seqq. Anast. Germon. de sacror. immunit. lib. 3. cap. 13. num. 56. Ambrosin. de immunit. Eccles. cap. 1. n. 13. & seqq. Farinac. in append. de immunitat. cap. ult. num. 353. Genuen. in prax. c. 22. n. 8. Suarez lib. 1. cap. 11. n. 15. & 17. & alij Doctores innumeri supra citati contra Decianum loco supra cit. Sarpum de iure Asylorum, c. 5. fol. 51. Cutellium in leg. Marini Regis, cap. 17. num. 5. & de immunit. Eccles. lib. 1. quæst. 2. & 21. & 32. Layman lib. 4. tract. 9. cap. 9. num. 2. & seqq. & alios infra citandos.

23 Ad confirmationem respondetur ex dictis, quod id sit totum per accidens, & non sit occasio data, sed accepta. Quod inde etiam probatur, quia alioquin in nullo delicto locum habere deberet immunitas Ecclesiæ, quod dicendum non est, præsertim, quia apud Gentes (vbi testatur Tacitus lib. 3. Annalium) capitalium criminum Rei in Asylo tuti erant. Et ad statum Beli (vt notat S. Antoninus lib. 1. histor. titul. 1. c. 3. § 7.) Rei quorumcunque criminum impunitatem inueniebant. Vide Gutierrez pract. qq. lib. 3. quæst. 3. num. 9. vbi satis ad rem adducit auctoritatem S. Chrysostomi defendentis Eutropium sæuissimum tyrannum, deprædatorem, & Christianorum persecutorem, qui ob manifestas eius rapinas ab Honorio, & Arcadio Imperatoribus ad mortem damnatus, ad Ecclesiam confugerat, & ne ab Ecclesia extraheretur, acriter contendit. Vide etiam quæ dicebantur supra dubit. 9. sect. 15.

24 16. & 17.

SECTIO IV.

Difficultas tertia, eiusque solutio?

SVMMARIVM.

- 1 Nauarrus qui scripsit Romæ solam pro delictis leuioribus Reos gaudere immunitate arguitur, & excusatur simul a Farinacio.
- 2 Stylus, qui seruatur in Vrbe circa immunitatem, dato, quod solam leuibus delictis Rei ea non priuentur, non potest amplecti à Principibus laicis, & cur.

Omnibus tertiò cum Sargo, in Vrbe solum pro delictis leuioribus Reos gaudere immunitate Ecclesiæ, sicuti testantur Nauarrus, & Farinacius: ergo.

Respondetur, nego antecedens, quapropter Farinacius in append. de immunitat. cap. 2. num. 17. vbi se retractat, & sic inuehitur contra Nauarrum: Et in Vrbe, quod Ecclesiastica immunitas non habeat locum aduersus Indices sæculares Pontificis, testatus fuit Nauarrus in Man. cap. 25. num. 16. Quod idem testatus fui & ego in quæst. 26. num. 24. quam testificationem typis mandauī, fidem Nauarrus secutus, & longè prius, quam Officialis in Vrbe fuisset, sed postquam Locumtenentis criminalis Sanctissimi D. N. & successiue Procuratoris Fiscalis generalis officiis functus fui, hanc corruptellam in Vrbe non vigere comperi, quia Reos ad Ecclesiam propter grauiora delicta confugientes, officiales non extrahunt, nisi de licentia Pontificis: & ita ego sapius expertus sum, & praticauī. Nec mirum est, quod Nauarrus in hoc hallucinatus fuerit, quia huiusmodi licentia per Summum Pontificem oretenus Officialibus conceduntur. Sic ille.

Vnde corruit, quod ibidem subdit Sarpus, scilicet quod sicut ratione boni regiminis Pontifex in Vrbe non obseruat iura circa immunitatem Ecclesiæ, sic etiam concedere Principibus laicis dicendus sit.

Adde, quod, dato, & non concesso, quod Pontifex in Vrbe dictam immunitatem obseruet solum quoad delicta leuiora, & non quoad alia, non tamen hinc sequitur, quod idem efficere possint Princeps laici, quia speciali ratione id Pontifex potest, propter præsentiam ipsius, qui legem tulit, qui propterea secundum contingentiam, & diuersitatem casuum potest oretenus prouidere, & sic concedere, vel non concedere immunitatem, iuxta leg. præsent. C. de his, qui ad Eccles. confug. vbi Imperator, facta generali prohibitione, quod nullus ex Ecclesia extrahi possit, declarat, hanc prohibitionem (quamvis defectu iurisdictionis nulla fuerit,) vbique seruandam, præterquam Constantinopoli, vbi ipse regebat.

SECTIO V.

Difficultas quarta, eiusque solutio.

SVMMARIVM.

- 1 Concilium Tridentinum de facto sustulit omnes consuetudines immunitatē Ecclesiastica derogantes.
- 2 In Bulla confirmationis Concilij adest clausula Decreti irritantis, quæ omnem consuetudinem præteritam, & futuram sustulit.
- 3 Item clausula (sublata) in constitutione Gregoriana adimit facultatem aliter interpretandi, quam ibi sit expressum.

4. Contra

- 4 Contra decretum irritans non potest allegari contrarius usus.
- 5 De natura forma, ad quam unicam est reducta constitutio Gregoriana, est et ad unquam seruetur.
- 6 Consuetudo immunitatem Ecclesiasticam derogans est corruptela.
- 7 Nomine facultatis iudicandi venit statutum, lex & consuetudo.
- 8 Pontifex motus fuit ad edendam suam Constitutionem de immunitate ob privilegia, & indulta Principibus secularibus, siue verè, siue ex præensione concessa.
- 9 Testantes de consuetudine legitime introducta in Regnis Portugaliæ, & Hispaniarum contra Ecclesiasticam immunitatem, videant ne propter Principum gratiam, Dei gratiam amittant.
- 10 Alleganti consuetudinem Immunitati contrariam credendum non est, nisi probet.
- 11 Factum in dubio non præsumitur, nisi demonstretur.

Obiicies quartò, excipi præter causas supradictas in præcedentibus dubitationibus, aliquas alias causas criminales, ex consuetudine sic legitime introducta, & præscripta: ergo, &c. Antecedens probatur; quia Constitutio Gregorij XIV. non videtur tollere consuetudines, sed solum privilegia, & indulta Principibus concessa. Et dato, quod sustulerit consuetudines, non est, cur iterum non potuerit legitime introduci, & præscribi consuetudo aliqua in oppositum, præcipue videntibus, & tacentibus Prælati, sicut quod de facto introducta, & præscripta sit consuetudo extrahendi complures delinquentes è locis sacris per Iudices sæculares, affirmant Clarus in præf. §. fin. quæst. 30. vers. scias autem, Oldradus consil. 54. num. 2. Petrus Gregor. syntag. iuris lib. 33. cap. 22. num. 2. Suarez lib. 3. cap. 33. Layman lib. 4. tract. 9. cap. 3. num. 6. & alij apud Farinacium de carc. quæst. 18. num. 73. & in append. de immunit. cap. 2. num. 16. apud Bossum tit. de captura, num. 3. & Ambrosinum de immunit. Eccles. cap. 14.

Respondetur, nego antecedens; & ad probationem respondeo negando etiam primam partem illius, quia Concilium Tridentinum de facto sustulit omnes consuetudines immunitati Ecclesiasticæ derogantes, quatenus in sess. 25. cap. 20. de reformat. renouauit obseruantiam immunitatis secundum canones, concilia generalia, & summorum Pontificum constitutiones: quod Concilium postea confirmatum fuit per Bullam Pij IV. in qua adest clausula decreti irritantis, quæ tollere videtur omnem consuetudinem præteritam, & futuram, vt mox infra dicitur. Sustulit etiam eandem Constitutio Gregorij XIV. si non expresse, saltem per verba æquivalentia, quia ibi adest clausula, subla. a, &c. qua tollitur omnis facultas aliter iudicandi, vel interpretandi, iuxta c. si eo tempore, de elect. in 6. tum quia adest ibi decretum irritans, contra quod non potest allegari contrarius usus, vt ex Cassad. Puteo, & & aliis docet Farinacius in append. de immunit. cap. 2. num. 15. tum quia dicta Constitutio edita fuit, vt ad vnā formam omnia reducerentur, de cuius natura est, vt ad vnguem seruetur: tum quia consuetudo immunitatem Ecclesiasticam derogans, corruptela à Pontifice vocatur: tum quia expresse derogatur quilibet facultas (quomodocumque emanauerit à Sede Apostolica) contrarium iudicandi, sub qua tam statutum, quam lex & consuetudo comprehenditur; sicuti rectè docent Ambrosinus de immunit. Eccles. cap. 14. Marius Ital. de immunit. lib. 1. cap. 6. in princ. & Bonac. disp. 3. quæst. 7. de immunit. punct. 6. num. 4. Vide quæ dicebantur supra dub. 7. & 8.

Neque obstat, quod Pontifex motus fuerit ad talem Constitutionem edendam ob privilegia, & indulta Thom. Delbene, de Immunit. Eccl. Pars II.

dulta Principibus secularibus, siue verè, siue prætenfue concessa; quia esto ex tali capite motus fuerit, simul etiam in illa Pontifex voluit consuetudines contrarias, & ius, siue commune, siue prouinciale, & Doctorum interpretationes derogare, & formam generalem vbique seruandam in materia immunitatis constituere, vt constat ex illis verbis: Sublata qualibet differentia, ad vnā formam tantum reduci-mus, &c.

Secunda pars probationis (quod scilicet iterum post Concilium Tridentinum, & Constitutionem Gregorij XIV. consuetudo contraria legitime introduci, & præscribi potuerit) transeat, de qua dixi supra dub. 6. & seqq.

Tertiam partem (quod scilicet de facto legitime fuerit introducta, & præscripta, vt aliqui testantur de Portugalia, de Hispania, & de quibusdam aliis locis) videant ipsi, qui id affirmant, ne forte propter Principum gratiam, Dei gratiam amittant. Nam cæterum, si ita est, non audeo illam damnare, illud tamen addo, quod alleganti consuetudinem immunitati contrariam, credendum non sit, nisi probet, argum. in bello, §. facta, ff. de capitulis, & postlimin. reuerf. & docent Surdus lib. 3. consil. 354. num. 2. Menoch. consil. 37. num. 92. Farinac. in append. de immunit. cap. 2. num. 18. & Bonac. disp. 3. quæst. 7. punct. 6. num. 4. & merito, tum quia est quid facti, factum autem in dubio non præsumitur, nisi demonstretur, cit. in bello, & l. 2. de probat. tum quia est quammaximè odiosa. Vide, quæ dicebantur supra cu. dub. 67. & 68. & quæ dicuntur infra sect. 8. & dub. 41. sect. 2. num. 18. & seqq.

SECTIO VI.

An immunitate priuetur raptor Virginis, & adulter?

SVMMARIVM.

- 1 Raptor Virginis, & adulter propter rationes iam dictas non priuatur immunitate.
- 2 Raptus est rapina grauior quolibet alio latrocinio, non tamen excipitur cum latrocinio, quia non valet argumentum à maiori ad rationis.
- 3 Authentica de mandatis Principum, ubi denegatur Raptoribus Virginum, & Adulteris immunitas Ecclesiastica, fuit correctæ per ius canonicum.
- 4 Immunitas ad honorem, & reuerentiam rebus sacris exhibendam pertinet.
- 5 Honor, & cura rerum sacrarum spectat ad superiores Ecclesiasticos, non ad sæculares.
- 6 Consuetudo legitime introducta, & præscripta, præcipue videntibus, & tacentibus Prælati, enet contra immunitatem.
- 7 Actor credit non adesse huiusmodi consuetudinem immunitati contrariam.
- 8 Raptoribus virginum expresse immunitas conceditur in c. de raptoribus 36. q. 1.
- 9 Canon prædictus licet non sit Concilij Generalis, sed tantum Prouincialis, quia tamen ab Ecclesia receptum est, ab omnibus seruari debet.
- 10 Raptorem Virginis intelligi nomine publici latronis, non videtur proprium vocabuli.
- 11 Raptor Virginis dato quod sit publicus latro, non tamen priuatur immunitate, nam neque publicus latro ea priuatur, si non pluries in viis publicis cum armis, & violentia depredatus sit.

Respondetur negatiuè, propter rationes dictas. Et confirmatur, quia talibus in specie immunitas

nititas conceditur in cap. de raptoribus, 36. *quæst. 1.* Atque ita in terminis nostri casus docent, etiam de iure communi, Hostiensis, Archidiaconus, Bellamera, Abbas, & omnes Canonistæ, & Casuistæ, quos citat, & sequitur Peregrinus de immunit. Eccles. cap. 12. num. 14. Fagundes de præceptis Eccles. præc. 2. lib. 4. c. 4. num. 47. Layman lib. 4. tract. 9. cap. 2. num. 8. Tufchus verb. Ecclesia, concl. 11. num. 17. & segg. Suarez de relig. tom. 1. tract. 2. lib. 3. cap. 13. num. 3. Raphaël de la Torre tom. 2. in 2. 2. S. Thom. q. 99. art. 3. disp. 7. grad. 8. (quamvis hi duo Doctores contrariam sententiam etiam probabilem putent ex rationibus mox infra adducendis.) Azor 2. part. instit. Mor. lib. 9. cap. 9. Gutierrez præc. 99. ciuil. lib. 3. q. 5. Farinac. de carcerib. quæst. 28. num. 17. & in append. de immunit. cap. 6. num. 88. Anastas. Germon de sacror. immunit. lib. 3. cap. 16. num. 57. Mar. Ital. de immunit. Eccles. lib. 1. cap. 3. §. 2. num. 8. Bonac. disp. 3. q. 7. punct. 4. num. 4. Diana part. 1. tract. 1. resol. 31. Guazzinus tom. 1. defens. 1. cap. 37. num. 72. Perficus de offic. sacerdot. lib. 1. cap. 9. dub. 11. num. 113. Chartarius decis. crimin. 46. num. 84. Sperellus decis. 59. num. 32. Lezana verb. Immunitas, num. 16. & Ludouicus Correa in relect. de immunit. part. 4. num. 1. contra Angelum de maleficiis, verb. quod fama publica, num. 59. in princip. & ibi addentes, lit. B. Anton. de Burrio cap. inter alia, de immunit. Eccles. num. 18. Ancharanum in cit. cap. inter alia, de immunit. Eccles. Couat. 2. var. cap. 20. Boërium decis. 109. ad fin. Decianum tract. crim. lib. 6. cap. 28. num. 20. in fin. Sarpum cap. 5. fol. 49. de iure asytorum, & Ludouicum Correa in relect. ad cap. inter alia, de immunit. Eccles. part. 3. n. 16.

2 Obiicies. Raptus est rapina grauior quolibet alio latrocinio: ergo excipitur cum latrocinio.

Respondetur ex dictis, non valere in casu nostro argumentum à paritate, vel maioriore rationis.

3 Instabis, in cit. auct. de mandatis Principum, §. quæ autem, collat. 3. denegatur talibus delinquentibus immunitas: ergo.

Respondetur, concedo totum: at ius Civile correctum est à Canonico, cui in materia de immunitate Ecclesiastica standum est, sicuti supra dub. 5. dicebamus, & docent Chartarius, Guazzinus, Sperellus, & Ludouicus Correa in loc. supra cit. Item alij, quos refert, & sequitur Farinacius in append. de immunit. cap. 2. n. 27. & segg. & Villalob. in summa tom. 2. tract. 39. diff. 7. n. 15. Et ratio est clara, quia immunitas ad honorem, & reuerentiam rebus sacris exhibendam pertinet, ex leg. præsentis, C. de his, qui ad Eccles. confug. ibi: Ut honor Ecclesiarum conseruetur. Rerum sacrarum autem honor,

4 & cura ad Superiores Ecclesiasticos spectat, non ad seculares, ex cap. decernimus, de iudiciis: cap. sicut antiquitus 17. q. 4. & ex Gloss. ibi:

6 Virgibus. Ita habet consuetudo legitime introducta, & præscripta, præcipue videntibus, & tacentibus Prælati: ergo, &c.

7 Respondetur ex dictis, si sic est, transeat. At videant ipsi, qui id affirmant: nam credo, quod non sit. Quapropter Farinacius opinionem, quam tradiderat in tract. de carcerib. q. 28. n. 17. & segg. (nempe quod seruanda sit consuetudo) retractauit in append. de immunit. cit. cap. 6. n. 88. dicendo, quod nullo modo consuetudini standum sit.

Ceterum ad id, quod pro probabilitate contrariæ sententiæ adducit Raphaël de la Torre (quod scilicet iura priuantia immunitate Ecclesiæ raptorem Virginis non sint clara) patet ex dictis, cum in cap. inter alia, de immunit. & in Constitutione Gregorij XIV. raptor virginis clarè non excipiat: & in c. de raptoribus, 36.

8 9. expresse immunitate donetur, cuius canonis decretum, licet non sit Concilij generalis, sed Prouincialis; quia tamen ab Ecclesia receptum est, ab omnibus seruari debet.

Ad id verò, quod pro probabilitate eiusdem contrariæ sententiæ adducit Suarez (quod scilicet raptor virginis veniat nomine publici latronis) patet etiam ex dictis, præsertim cum id sit valde impropriare vocabulum in præiudicium immunitatis Ecclesiasticæ. Et dato, quod sit propriè publicus latro, tamen ad hoc, quod publicus latro immunitate priuetur, requiritur (ut supra in suo loco dicebam) quod non semel, sed pluries in viis publicis cum armis, & violentia depraedatus sit.

SECTIO VII.

An immunitate priuetur sodomita?

SUMMARIVM.

- 1 Sodomitæ, quamvis sodomia crimen grauissimum sit, non priuantur immunitate.
- 2 Sodomitæ crimen ex iure Casareo habet annexam poenam mortis.
- 3 Clericus exercens sodomiam, ex constitutione Pij V. Curia seculari traditur.
- 4 Auctores aliqui censent sodomitam non gaudere immunitate.
- 5 Auctor ob rationes iam dictas, & quod tale crimen nullibi sit exceptum, sentit sodomitam non priuari immunitate.
- 6 Non solum laicus sodomita, sed etiam Clericus non priuatur immunitate.
- 7 Amplia id procedere etiam si sodomia crimen commissum sit in Ecclesia.
- 8 Si in casu, quo sodomita confugerit ad Ecclesiam, consulatur Summus Pontifex, dauis est facultatem ut sodomita ab Ecclesia extrahatur.
- 9 Sodomitæ ut incidat in constitutionem Pij V. necesse est, ut de pluribus actibus sit infamatus, ponderato verbo (exercens) ibi appposito.
- 10 Decisio Casilli, quod in Curia Panormitana Archiepiscopali fuerit exclusus ab immunitate quidam Religiosus, qui in dormitorio sui Monasterij commiserat sodomiam, processit ex literis arbitrariis à Pontifice concessis, non de iure communi.

Respondetur, quod immunitate neque priuetur 1 sodomita (quamvis sodomia crimen grauissimum sit, ita ex iure Casareo poenam mortis annexam habeat, & quamvis ex Constitutione Pij V. clericus tale crimen exercens Curia seculari tradatur: 2 quapropter Correa in relect. ad cap. inter alia, de immunit. Eccles. part. 3. num. 40. q. 17. Rodriguez in 99. Regul. tom. 2. q. 51. art. 4. Auendañus de exequend. mandatis, p. 1. cap. 229. Phœbus tom. 1. decis. 81. num. 7. Barbola ad ordin. tom. 2. lib. 2. §. 1. num. 5. Cutellius in leg. Martini, c. 17. n. 5. & de immunit. Eccles. lib. 1. q. 2. & Mar. Ital. de immunit. lib. 1. cap. 5. §. 3. censent oppositum) moueor 3 ob easdem rationes dictas, quod scilicet tale crimen nullibi exceptum reperitur, & in materia poenali) præsertim si immunitati Ecclesiasticæ præiudicet, non sit faciendæ extensio de casu ad casum, etiam ex maiori- 4 ritate, nedum ex paritate rationis. Atque ita in terminis, etiam iuris communis, docet præter alios Bonacina disp. 3. quæst. 7. punct. 5. num. 14. Giurba consil. 100. num. 4. Sanchez in opusc. tom. 2. lib. 6. cap. 1. dub. 10. num. 2. Diana part. 4. tract. 1. resol. 45. Lezana verb. Immunitas Eccles. n. 16. Elifæus Danza in pugna Doctorum, tom. 1. tit. de immunit. Eccles. cap. 4. num. 10. & segg. (qui hanc sententiam docet non solum in laico, sed etiam in clerico.) Anton. Nouarius in summa Bullarum, tit. de immunit. Eccles. (qui id extendit, etiam si sodomia cri- 5 men

men commissum sit in Ecclesia: & merito, quia in Constitutione Gregorij XIV. excipitur tantum homicidium, & mutilatio commissæ in Ecclesia. Rouitus ad pragmat. de Sodomitis, in Ru. in nouis addit & Farinac. 8 in append. de immunit. cap. 6. num. 98. & seqq. qui rectè tamen aduertit, quod si Pontifex in tali casu (sicut & in aliis similiter grauioribus) consulatur, daturus sit facultatem vt sodomita ab Ecclesia extrahatur; præsertim, si de pluribus actibus sit infamatus, quod requirit citata Constitutio Pij V. per ly exercens, vt ex communi contra Ioan. de Vela de penis delict. cap. 33. Ceuallos part. 2. quest. 87. n. 4. Salzed. in addit. ad præf. crimin. Bernardi Diaz, cap. 8. lib. C. Cherubinum in compendio Bullarj, consil. 72. Pij V. schol. & Aldrete lib. 2. cap. 15. §. 5. num. 28. docent Nauar. cap. 27. num. 249. vers. tertio dico. Azor part. 3. lib. 3. cap. 19. num. 2. Suar. de cens. disp. 31. §. 4. num. 21. Genuens. in prax. cap. 97. num. 1. Quaranta verb. Sodomia, limit. 4. Portel. in du. R. gul. verb. Pœnati. 7. Sayr. de cens. lib. 7. c. 12. n. 23. Graff. part. 1. lib. 2. cap. 90. n. 12. Rodriguez in summ. part. 1. cap. 268. num. 2. Riccius in prax. tom. 3. resol. 78. & Auila de cens. part. 7. disp. 4. concl. 7.

10 Obiicies, adest in contrarium decisio 155. Francisci de Castillo, part. 2. in qua habetur, quod in Curia Archiepiscopali Panormitana fuerit decisa quendam, qui sodomiam in dormitorio sui Monasterij commiserat, immunitate non gaudere; ergo.

Respondetur ex mox supra dictis, quod decisio illa fundata fuit in literis arbitrariis à Pontifice Archiepiscopo illi concessis: quapropter stando in terminis iuris, merito reprobatur decisio illam del Castillo Carolus Maranta in controuerf. iur. part. 2. respons. 36. num. 22. & 23.

SECTIO VIII.

An immunitate priuetur, qui furatur in Ecclesia, sicut & sacrilegus?

SUMMARIUM.

- 1 Furans in Ecclesia etiam res sacras, & quicumque alius sacrilegus (licet crimen sacrilegij grauissimum sit) non priuatur immunitate.
- 2 Sacrilegium tendit specialiter contra reuerentiam Deo debitam.
- 3 Sacrilegus in sententia multorum Doctorum priuatur immunitate.
- 4 Sacrilegus ob rationes supradictas non priuatur immunitate, & quia in Constitutione Gregorij XIV. excipitur solum sacrilegium ob mutilationem, & homicidium in Ecclesia commissum.
- 5 Amplius id esse verum, licet fur sacrilegus confugiens ad Ecclesiam rem sacram furto sublatam in Ecclesia conuictet.
- 6 Qui conterit sacra, indignus est vt illis teneatur, non tamen inspecta pietate Ecclesie.
- 7 Principes seculares non possunt quidquam statuere circa immunitatem Ecclesiasticam.
- 8 Attestantes de consuetudine legitime introducta contra Ecclesie immunitatem, videant, quid affirmem.
- 9 Fur qualiscumque ille sit, siue sacrilegus, siue non sacrilegus, rebus furto sublati, vt possit spoliari, recurrendum est ad iudicem Ecclesiasticum.
- 10 Fur sacrilegus subest iurisdictioni iudicis Ecclesiastici, cum sacrilegium sit mixti fori.
- 11 Fur sacrilegus, & quicumque in Ecclesia delinquit, capi potest à Ministris Ecclesiasticis, & datur locus priuentioni.

12 Quin ad mentem aliquorum, si videbitur Episcopo, tradit potest potestati seculari, obiecta prius cautione, saltem iuratoria, de salute delinquentis.

Respondetur, quod immunitate neque priuetur, qui furatur in Ecclesia, etiam res sacras, vel quicumque alius sacrilegus (quamvis sacrilegium crimen grauissimum sit, & specialiter contra reuerentiam Deo debitam tendat, faciendo eam speluncam latronum, ob quas rationes multi Doctores, quos refert, & sequitur Guttier. præf. 99. lib. 3. §. 1. num. 33. Farinacius de carcerib. q. 28. num. 47. sibi contrarius in appendice loc. infra citando, Decian. tom. 2. lib. 6. cap. 26. num. 7. Boerius de iur. 109. n. 3. Godofredus à Bauto in prax. crimin. lib. 2. §. sacrilegium, num. 23. Ignets in l. g. 1. n. 20. ff. ad Syllan. Castrus consil. 458. num. 1. lib. 2. Bobadil. in Poli. tom. 1. lib. 2. cap. 14. Sarpus de iure asyriorum, §. 5. fol. 43. Tuschus verb. Eccle. 4. concl. 11. num. 19. Cutellius de immunit. Eccles. lib. 1. §. 2. & q. 17. num. 12 & q. 34. num. 18. & Petri Gregor. syntagm. iuris cap. 2. num. 2. tenent, quod sacrilegus in immunitate priuetur) moueor ob easdem rationes supradictas, & quia in Constitutione Gregorij XIV. excipitur solum sacrilegium ob mutilationem, & homicidium in Ecclesia commissum, quapropter cetera sacrilegia excepta non sunt, sed sub privilegio immunitatis includuntur. Atque ita docent Cardin. in cap. fin. de immunit. Eccles. Nauar. c. p. 25. n. 19. Ambrosin. de immunit. cap. 5. num. 6. Tuschus tom. 3. lib. E. concl. 11. num. 16. & 17. Couar. 2. ar. cap. 20. num. 35. Pe-regrius de immunit. Eccles. c. 12. num. 10. Bonac. disp. 3. q. 3. de immunit. punct. 4. num. 3. & punct. 5. n. 7. Nouarius in summ. Bullarum, tit. de immunit. num. 4. Riccius part. 1. decis. 110. Lezana verb. Immunitas, num. 8. & 16. Char-tarius decis. crimin. 7. num. 7. & decis. 9. num. 7. Sperellus decis. 9. num. 11. Diana part. 1. tract. 1. resol. 17. & part. 6. tract. 1. resol. 9. (vbi ex Barbosa in Collectan. Bullar. c. b. Immunitas, refert sic determinasse sacram Immunitatis Congregationem in vna Squillacensi 18. Martij 1632.) Barbosa de iure Ecclesiast. lib. 2. c. p. num. 123. Gauantus in addit. ad Episcop. verb. Immunitas Ecclesiastica, num. 8. qui ex Farinacio contra Naldum verb. Ecclesia, num. 5. id etiam extendunt ad furantem in Ecclesia Pyxidem sanctissime Eucharistie Sacramenti.) Castrus Palaut tom. 1. tract. 11. disp. 1. punct. 9. n. 3. Mar. Ital. de immunit. Eccles. lib. 1. cap. 5. §. 3. num. 75. & seqq. Genuens. in prax. cap. 33. num. 8. & Farinacius in append. de immunit. cap. 16. num. 99. qui subdunt, id esse verum, etiam si fur sacrilegus, confugiens ad Ecclesiam, rem sacram furto sublatam in Ecclesia conuictet.

Obiicies ex Cutellio loc. supra cit. q. 4. conteris sacra, indignus est, vt illis tueatur, cap. frater, 17. q. 4. ergo.

Respondetur: indignus est, vt illis tueatur, si attendatur Ecclesie pietas, quæ sic magis elucet, nego; indignus est, vt illis tueatur, si attendatur eius delictum, concedo. Vnde solum sequitur, quod fuerit quidem fundamentum condendi talem legem, vt scilicet talis sacris non tueatur, non tamen quod de facto condita sit, præsertim cum contrarium potius constet ex dictis.

Obiicies secundò, statutum Principum (saltem in 7 aliquibus locis, vbi est copia furum) est in contrarium, vt scilicet fur, præsertim si furetur in Ecclesia, immunitate priuetur: ergo. Sic Sarpus loc. supra cit.

Respondetur, transeat antecedens. At hoc nihil obstat, quia Principes seculares non possunt quidquam statuere circa immunitatem Ecclesiasticam. Vide Farinacium in append. de immunit. cap. 6. num. 25. Alexandrum lib. 7. consil. 145. cum 4. Decianum lib. 3. consil. 80.

n. 28. & Sperellum *decis.* 59. n. 33. Vide etiam quæ lib. de *Parlamentis*, d. b. 27. per totam, & præcipue *sect.* 5. per suas subsectioniones, & *supra* cap. 8. per totum, diffusè dicebantur.

Instabis, est saltem in contrarium consuetudo legitime (videntibus scilicet, & in odium delicti consentientibus Prælati Ecclesiastici) introducta: ergo, &c. Ita Sarpus *ubi supra*, Villalob. in *sum. tom.* 2. r. 39. *disp.* 5. n. 2. Suarez de *relig. tom.* 1. lib. 3. c. 11. n. 4. & Raphaël de la Torre *tom.* 2. in 2. 2. S. Thom. q. 99. num. 4. *disp.* 7. grad. 8.

Respondetur, nego antecedens; quia ut *supra* *sect.* 5. & *dub.* 6. & *seqq.* dicebamus, & dicemus *infra* *dub.* 4. *sect.* 2. num. 20. Tridentinum Concilium, & Constitutio Gregorij XIV. sustulit omnem consuetudinem in contrarium, quæ si iterum postea in aliquo loco legitime introducta sit, videant ipsi, qui id affirmant: nam si ita est, non audeo illam damnare, ut ibidem dicebamus, quamvis probabilius damnet alij, quos in locis *supra* cit. referebam, & alij, quos refert Diana *part.* 6. *tract.* 1. *resol.* 9. vide etiam Balboam de Mogrou in *cap.* 1. de *foro compet.* n. 6. Palaum *tom.* 2. *tract.* 1. *disp.* *omic.* *punct.* 1. n. 5. Sperellum *decis.* 37. n. 63. & quæ dicebam *supra* cit. c. 8. & cit. *dub.* 27. per totam de *Parlamentis*.

Hinc, ut fur qualiscumque ille sit, siue sacrilegus, siue non sacrilegus, rebus furto sublati (sicut & quilibet alius reus armis prohibitis, quæ ad Ecclesiam defert) spoliari possit, recurrendum est ad iudicem Ecclesiasticum; qui cum in Ecclesia iurisdictionem exercere queat, poterit illum, siue per seipsum, siue per iudicem laicum, de licentia tamen ipsius, prædictis rebus spoliare, sicut & capere, etiam extra Ecclesiam, quando reus delinquendo sacrilegium commisit, cum sacrilegium sit mixti fori. Vide Bonacinam *tom.* 2. *disp.* 3. q. 7. *punct.* 5. n. 7. Dian. *part.* 5. *tract.* 1. *resol.* 9. in *fin.* Sperellum *decis.* 3. & 4.

Itaque huiusmodi fur, omnisque alius in Ecclesia delinquens capi poterit à Ministris Ecclesiasticis, quia commisit, inquam, sacrilegium, quod est mixti fori, quapropter in ipso datur locus præventioni, sicut ex multis probat Farinac. in *append.* *cap.* 22. num. 364. & Mar. Ital. lib. 1. *cap.* 5. §. 14. num. 7. Imò multi Doctores putant, delinquentem in Ecclesia, si Episcopo videbitur, tradi posse potestati sæculari, obtenta prius cautione, saltem iuratoria, de salute delinquentis quoad vitam, & corporis poenam, *cap.* id *constituimus*, 17. q. 4. nam huiusmodi delictum, ut dicebam, est mixti fori, & delinquens non capitur autoritate laicæ potestatis, sed Ecclesiasticæ, cui Ecclesiarum immunitas non præiudicat, ut *supra* *dub.* 10. *sect.* 12. dicebatur de Clerico. Sic Suar. de *relig. tom.* 1. *tract.* 2. lib. 3. *cap.* 13. n. 3. Silu. *verb.* *Immunitas*, 3. q. 4. Peregrin. de *immunit.* *cap.* 6. n. 28. & *cap.* 13. *dub.* 9. n. 9. Mar. Ital. lib. 1. *cap.* 5. §. 3. n. 75. & 76. & Farinac. in *append.* *cap.* 16. n. 117. & 256. Vide quæ dicebam *dub.* 11. *sect.* 6. & *dub.* 19. *sect.* 1. & 3. in *fin.* & quæ dicebam *dub.* 25. 26. & 30.

SECTIO IX.

An priuetur blasphemus, & superstitiosus.

SUMMARIVM.

- 1 Blasphemus etiam Dei, & B. Virginis, ac superstitiosus, nisi de hæresi suspectus sit, gaudet immunitate.
- 2 Blasphemus etiam Dei, & B. Virginis in sententia multorum Doctorem non gaudet immunitate.

- 3 Qui delinquit aduersus Ecclesiam sponsum immunitate priuatur: ergo multo magis immunitate priuabitur qui delinquit aduersus Christum Iesum sponsum, & caput Ecclesie.
- 4 Non quilibet delinquens contra Ecclesiam sponsum, nisi mutilando, vel occidendo in illa, immunitate priuatur.
- 5 Blasphemus, si blasphemia sit hæreticalis, non gaudet immunitate, non ut blasphemus, sed ut hæreticus est.

EX dictis *sect.* *precedenti*, sequitur primò, quod neque immunitate priuetur blasphemus, etiam Dei, & B. Virginis, nec superstitiosus (nisi de hæresi suspectus sit, ut *supra* *dub.* 22. dicebatur.) Atque ita in terminis docent Nauarrus *cap.* 25. num. 20. Nouarius in *summa Bullarum*, tit. de *immunit.* num. 4. Bonacina *tom.* 2. *disp.* 3. q. 7. *punct.* 5. n. 13. Ambrosin. de *immunit.* *Eccles.* *cap.* 8. num. 11. Peregrin. *cap.* 12. num. 12. Megalius in 3. p. lib. 4. *cap.* 2. num. 6. Farinac. mutans sententiam in *append.* de *immunit.* *cap.* 13. num. 175. Gambacurta lib. 4. num. 9. & Diana p. 1. *tract.* 1. *resol.* 31. & 39. Quamvis contrarium sentiant Boërius *decis.* 110. Decian. lib. 6. c. 26. n. 5. & 6. Martha de *iurisd.* *part.* 1. c. 51. num. 30. & 31. Sanchez in *select.* *disp.* 44. num. 52. Oldrad. *consil.* 154. Remigius de *immunit.* *fall.* 24. Tusch. *verb.* *Ecclesia*, *concl.* 11. num. 51. Cutel. de *immunit.* *Eccles.* lib. 1. q. 39. Baiardus ad *Clarum*, q. 30. num. 15. Villalob. in *summa*, *tom.* 2. *tract.* 39. d. *fic.* 7. num. 20. Ludouicus Correa in *relect.* de *immunit.* *part.* 3. num. 35. Lezana num. 16. & Farinac. de *carcerib.* q. 28. num. 67. motus ex eo, quod si qui delinquit aduersus Ecclesiam sponsum, immunitate priuatur, multo magis immunitate priuabitur, qui delinquit aduersus Christum Iesum sponsum, & caput Ecclesie. At minus rectè, quia non quilibet delinquens contra Ecclesiam sponsum (nisi mutilando, vel occidendo in illa) immunitate priuatur, & quia in hac materia non valet argumentum à maiori rationis, & quia alioquin omne crimen (cum omne crimen sit contra Christum) immunitate priuaretur. Illud tamen rectè aduertit Farinacius in *cit.* *cap.* 13. num. 175. quod si blasphemia sit hæreticalis, blasphemus immunitate Ecclesie non gaudeat (ita ut in tali casu à Ministris S. Officij, ad quos solum spectat de hæresi cognoscere, extrahi possit) non quidem quia blasphemus, sed quia hæreticus, vel quia de hæresi suspectus, ut in *cit.* *dub.* 22. dicebam, & tradunt Cutell. *loc.* *cit.* Gambacurta *cit.* lib. 4. *cap.* 9. & Barbosa de *univ.* *iure Eccles.* *tom.* 2. *cap.* 6. n. 105. 122. & *seqq.*

SECTIO X.

An priuetur simoniacus?

SUMMARIVM.

- 1 Simoniacus, nisi sit cum errore intellectus (quia tunc est hæreticus, & exceptus in Constitutione Gregorij) non priuatur immunitate.
- 2 Simoniacus equiparatur hæretico, sed in poenis non valet illatio de casu ad casum.
- 3 Simoniacus equiparatur hæretico, si sit cum errore intellectus, si credat scilicet res spirituales posse licite emi, & vendi.

SEquitur secundò, quod neque immunitate priuetur simoniacus (nisi sit cum errore intellectus, quia tunc est hæreticus, & sic exceptus in Constitutione Gregorij.) Atque ita contra Decianum lib. 6. *cap.* 26. num. 5. ex communi docent Farinac. *cap.* 13. n. 177.

n. 177. Peregrinus cap. 12. num. 17. Barbosa de iure Eccles. lib. 2. c. 2. n. 126. Lezana num. 16. & Dian. p. 1. tract. 1. resol. 31.

2 Obiciēs. Simoniacus æquiparatur hæretico, c. Petrus, & c. cum omnis, l. 9. 1. ergo.

Respondetur, transeat antecedens: at in pœnis (vt sæpius dictum est) non valet illatio de casu ad casum, præsertim in præiudicium causæ fauorabilis, qualis est immunitas Ecclesiarum. Vel respondetur, æquiparatur hæretico, si sit cum errore intellectus, scilicet si credat, res spirituales posse licite emi, & vendi, & tunc concedo, quod immunitate priuetur, vt mox supra dicebamus.

SECTIO XI.

An priuetur deflorans monialem?

SVMMARIVM.

1 Deflorans monialem non priuatur immunitate.

2 A plica etiam si ipsam defloret in Ecclesia Monasterij.

1 Sequitur tertio, quod neque immunitate priuetur deflorans monialem: atque ita docet præter alios Diana part. 4. tract. 1. resol. 43. contra Ludouicum Corream in relef. ad cap. inter alia, de immunit. Eccles. part. 3. num. 16. & Barbosa ad Ordin. Lusitan. tom. 2. lib. 2. tit. 5. §. 2. num. 5. Idque etiam verum est, si monialem defloret in ipsa Ecclesia Monasterij; quia (vt dub. 19. per totam, dicebamus) delicta ex eo, quod committantur in Ecclesia, non sunt de exceptis, nisi sit homicidium, vel mutilatio.

SECTIO XII.

An priuetur periurus, & falsus testis?

SVMMARIVM.

1 Periurus, & falsus testis non priuatur immunitate.

2 Omnes sacrilegi hodie, præter occidentes, vel mutilantes, gaudent immunitate.

3 Omnes publice percutientes, vel occidentes etiam Clericum, vel Religiosum, licet sacrilegium committant, non priuatur immunitate.

4 Periurus, & falsus testis, æquiparantur homicida, sed quoad penitentiam, non quoad omnes alios effectus.

5 Periurus, & falsus testis, si causa sint vt quis morti damnetur, sunt homicida proditorij moraliter, non autem physice, & ideo non priuatur immunitate.

1 Sequitur quarto, quod neque immunitate priuetur periurus, & falsus testis: atque ita in terminis nostri casus docent contra Guttierrez lib. 3. q. 1. num. 33. & Igneum in leg. 1. num. 20. ff. ad Syllan. Decianus tract. crimin. lib. 6. c. 28. num. 121. Farinac. in append. de immunit. c. 9. n. 140. Peregrin. de immunit. c. 12. n. 15. Bonac. tom. 2. disp. 3. q. 7. punct. 5. num. 11. & Char. tarius, vbi recte ait, omnes sacrilegos hodie, præter occidentes, vel mutilantes, immunitate gaudere. Adde tu, & omnes publice percutientes, vel occidentes etiam clericum, vel Religiosum, licet sacrilegium committant, quia ex dictis nullum sacrilegium immunitate priuat, nisi sit mutilatio, vel occisio in loco sacro. Vide etiam Suar. de relig. tom. 1. tract. 2. lib. 3. cap. 10. n. 3.

Alterum de censur. tom. 1. lib. 2. c. 6. & Sperellum decis. 22. n. 10.

Obiciēs, periurus, & falsus testis æquiparantur homicida, cap. fin. 22. q. 1. ergo priuantur immunitate Ecclesiæ.

Respondetur, nego consequentiam; quia in pœnis (præsertim si sint in præiudicium immunitatis) non valet argumentum à paritate, quin neque à maiori- tate rationis, vt supra dicebatur.

Respondetur secundo, distinguo antecedens: æqui- parantur homicida, quoad penitentiam, itavt possit pro ipsis eadem penitentia imponi, ac pro homicida imponitur, concedo: æquiparantur homicida, quoad alios omnes effectus, nego: alioquin periurus, & falsus testis essent irregulares, sicut homicida, quod falsum est. Vel æquiparantur homicida voluntario tantum, concedo; homicida proditorio, nego: at huic tantum homicida imponitur pœna priuatio- nis immunitatis Ecclesiarum, vt dub. 20. dicebatur.

Instabis, saltem periurus, & falsus testis priuantur immunitate, si causa sint, vt quis morti damnetur, qui alioquin non damnetur, quia tunc sunt homi- cidæ proditorij: ergo. Atque ita non omnino im- probabiliter docet Marius Ital. de immunit. lib. 1. cap. 5. §. 4. & cap. 5. num. 14. & segg. Cutellius de immunit. Eccles. lib. 1. quest. 19. num. 11. & 12. & inclinac. Farinac. in append. de immunit. cap. 9. num. 141. quatenus dubius dicit, quod in tali casu consulendus sit Pontifex: vi- deri etiam poterit Clarus in §. falsum, in princip. Me- noch. de arbit. casu 506. centur. 4. Tiraq. de panis tempe- randis, causa 3. n. 23. & 24. Ioseph. Ludouic. de is. 1. §. n. 32. & segg. Barbosa tom. 2. de iure Eccles. cap. 3. n. 129. & Zambellus in repert. mor. verb. Ecclesia quoad eius immunitatem, n. 10.

Respondetur, nego antecedens, & ad probationem respondeo, quod in tali casu periurus, & falsus testis sint homicida proditorij, moraliter, concedo; phy- sicè, nego. At homicida proditorio physice tantum (vt supra cit. dub. 20. sect. 8. dicebam de mandante ho- micidium) immunitas Ecclesiarum denegatur. Vide quæ dicebantur cit. dub. 20. sect. 8. & §. 9. & dub. 21. sect. 7. vbi referebam Doctores nostram sententiam in terminis sequentes.

SECTIO XIII.

An priuetur, qui infert strigia in Ecclesia?

SVMMARIVM.

1 Inferens strigia in Ecclesia non priuatur immuni- tate.

Sequitur quinto, quod neque immunitate priuetur, qui infert strigia in Ecclesia, atque ita declarauit S. Congregatio Episcoporum die 16. Nouembris 1618. Quod intellige in casu, quo absit suspicio hæresis; Vide Lezanam num. 16. & quæ dicebam dub. 19. sect. 2. & dub. 22. n. 6. & segg.

SECTIO XIV.

An immunitate priuetur parricida?

SVMMARIVM.

1 Parricida ob rationes recensitas, non priuatur immu- nitate, contra Parisium, & alios.

2 In

- 2 In iure nullibi cautum reperitur, hominem ex sola par-
ricidij qualitate priuari immunitate.
- 3 Occidens patrem infidiosè, & incautè non priua-
tur immunitate, secus est si inter patrem, & filium
nulla præcesserit inimicitia.

Respondetur negatiuè, ob easdem rationes *suprà*
dictas, quamvis contrarium minus rectè sen-
tiant Cutell. *de immunit. Eccles. lib. 1. q. 34. num. 9.* Pari-
sius *lib. 1. conf. 96.* & alij, quorum sententia secundum
aliquos non procedit in quouis parricidio, sed tan-
tum in parricidio infidioso, & incauto: alioquin si
simul pater, & filius degladiarentur, & vnus alterum
2 in rixa occideret, immunitate priuaretur, quod non
est dicendum (inquiunt ipsi) cum ex sola parricidij
qualitate hominem immunitate priuari, in iure cau-
tum nullibi reperiatur: ita inter alios Barbof. *de iure*
Eccles. lib. 2. cap. 3. num. 95. sed etiam minus rectè, quia
si secundum ipsum sola qualitate parricidij reus im-
munitate non priuatur, neque immunitate priuabitur,
si occideret patrem infidiosè, & incautè, cum (vt
suprà dicebatur) homicidium infidiosum, & incau-
tum non priuet reum immunitate. Secus, si inter pa-
trem, & filium nulla præcessisset inimicitia, quia tunc
homicidium, vt potè proditorium, absque dubio im-
munitate priuaret.

SECTIO XV.

An immunitate priuetur incendiarius?

SUMMARIUM.

- 1 Incendiarius non priuatur immunitate, cum non exci-
piatur in iuribus recensitis.
- 2 Incendiarius æquiparatur agrorum depopulatori, sed
vt diximus non valet argumentum à paritate ra-
tionis.
- 3 Principibus datur facultas puniendi expressè incen-
diarium, consulis Prælati Ecclesiasticis, in quan-
tum incendiarius confugit ad Ecclesiam, non ad
ipsum extrahendum ab illa, sed vt Principes pru-
denter procedant in assignanda pœna incendiario.
- 4 Constitutio Gregoriana derogat iuri communi, & om-
nia reducit ad vnicam formam, & sic non obstat
aliquid in contrarium.
- 5 Violans Ecclesiam eius fores frangendo, vel combu-
rendo, gaudet immunitate.
- 6 Violans tamen Ecclesiam Regularem eius, vel Mo-
nasterij fores frangendo, vel comburendo, vel in eas
quocumque alio modo violentiam exercendo, præter
sacrilegium, & pœnas communes, pœnas quasdam
alias incurrit ex priuilegijs Religionum, et si non
priuationem immunitatis.
- 7 Qui violat Ecclesiam eius fores frangendo, vel com-
burendo, peccat non solum in Ecclesia, sed etiam
contra Ecclesiam, at non valet argumentum à maio-
ritate rationis, vt *suprà* dictum est.
- 8 Neque valet argumentum ab incendiario segetum ad
incendiarium forum Ecclesie.
- 9 Qui simpliciter violat Ecclesiam, est indignus vt ab
illa defendatur, & sic eius immunitate gaudet, si
attendatur eius delictum, secus si attendatur Ec-
clesie pietas.
- 10 Persona loquens cum fert legem, in generali ser-
mone censetur excepta, si aliunde contrarium clarè
non constet.

Respondetur negatiuè, ob easdem rationes dictas,
quod scilicet neque in *cap. inter alia*, vel aliis iu-

ribus, neque in Constitutione Gregorij XIV. excipia-
tur, & consequenter comprehendatur sub regula ge-
nerali immunitatis: atque ita docet præter alios Fa-
rinac. in *append. de immunit. cap. 1. n. 105.* Diana *part. 1.*
tract. 1. resol. 21. & *part. 6. tract. 1. resol. 16.* & Bonacina
tom. 2. disp. 3. q. 7. punct. 6. §. 6. quamvis oppositum sen-
tiant Faber in *l. 1. C. de his, qui ad Eccles. confugiunt.* Pe-
regrin. *de immunit. cap. 1. n. 6.* Guazzinus *tom. 1. defens. 1.*
cap. 38. n. 44. Mar. Ital. *lib. 1. cap. 4. §. 3. num. 56. & 57.* Sar-
pus *de iure asylorem, cap. 5. fol. 50.* Villadieg. in *Polit. c. 3.*
num. 213. & Bobadilla in *Polit. tom. 1. lib. 2. cap. 14.*
num. 49.

Obiicies, incendiarius æquiparatur agrorum depo-
pulatori, *c. pessimum, 23. q. 8.* ergo.

Respondetur, solutio patet ex dictis; quin retor-
quetur argumentum, quia cum incendiarij crimen
non sit idem crimen, ac crimen agrorum depopulato-
ris, exceptio vnus non est exceptio alterius, sed potius
firmat regulam in non exceptis.

Instabis, incendiarius expressè priuatur immunita-
te, *cir. cap. pessimum*: ergo. Antecedens patet, quia da-
tur ibi facultas Principibus eum puniendi consulis
Prælati Ecclesiasticis: quod consilium requiritur, in
quantum incendiarius confugit ad Ecclesiam, aliàs
enim non requireretur tale consilium, & tamen hoc
non obstante conceditur illis facultas eum puniendi,
consulis Prælati Ecclesiasticis: ergo, &c.

Respondetur, nego antecedens: & ad probationem
respondeo, quod consilium Prælatorum Ecclesiasti-
corum requiratur in dicto casu, non quia incendiarius
confugit ad Ecclesiam, sed vt Principes prudenter
procedant in assignanda pœna incendiario, cum se-
cundum ius antiquum variæ in illum pœnæ sint con-
stitutæ, vt notat Gloss. ibi.

Adde, quod Constitutio Gregorij XIV. derogat
iuri communi, & omnia reducit ad vnicam formam
cum particulis taxatiuis, & clausulis prohibentibus:
& sic non obstat hodie talis textus, etiamsi esset in
contrarium.

Hinc sequitur, quod neque immunitate priuetur,
qui violat Ecclesiam, eius fores frangendo, vel com-
burendo, sicuti contra Cutellium *de immunit. Eccles.*
lib. 1. q. 21. & alios rectè docent in terminis Diana
resol. 16. Nouarius in *summa Bullarum, tit. de immunit.*
num. 9. & ex aduersariis peregrinus *loc. supra cit. n. 15.*
quia cum ex dictis *dub. 19.* solum immunitate priue-
tur, qui violat Ecclesiam per homicidium, vel muti-
lationem, consequens est, quod qui alio modo il-
lam violat, immunitate non priuetur, sed gaudeat, vt
patet ex dictis ibi. Vide etiam, quæ dicebantur
dub. 16. & 17.

Cæterum, si Ministri curiæ secularis fores Eccle-
siarum, vel Monasteriorum Regularium infringant, aut
in eas violentiam exercent, præter sacrilegium, &
pœnas communes, pœnas quasdam alias incurrit ex
Religionum priuilegijs, quæ referunt Cassarubius in
compend. priuileg. Mendicant. verb. Ecclesia fratrum, n. 3.
Rodrig. *tom. 2. qq. regul. v. q. 50. art. 2.* & Lezana *verb. Im-*
munitas Eccles. n. 20.

Obiicies secundò, ex Cutellio *loc. supra cit.* Qui vio-
lat Ecclesiam, eius fores frangendo, vel comburendo,
peccat non solum in Ecclesia, sed etiam in Ecclesiam:
ergo immunitate non gaudet.

Respondetur, concedo antecedens: at nego conse-
quentiam, quia in materia hac immunitatis non valet
argumentum à paritate, neque à maioriata rationis,
vt patet ex dictis *suprà cit. dub. 19. & dub. 24.*

Instabis ex eodem Cutellio: agrorum depopula-
tor, qui incendit segetes, immunitate non gaudet:
ergo multò minus, qui incendit fores Ecclesie.

Respondetur similiter vt *suprà*: concedo antee-
dens, at nego consequentiam, ob rationem dictam.
Accedit,

Cap. XVI. Dub. XXIV. Sect. XVI. & XVII. 83

Accedit, quod ut agrorum depopulator, qui incendit segetes, immunitate non gaudeat, requiritur, quod id pluries, non autem semel, vel bis fecerit, sicuti dicebam *dub. 13.*

9 Reinstabis ex eodem Cutellio: Qui simpliciter violat Ecclesiam, est indignus, ut ab illa defendatur, & sic eius immunitate gaudeat, *c. ad Episcopos, 17. q. 4.* ibi: *Ad Episcopos cum eos direxisset inquisitionem, & eos, qui Ecclesias violasse perhiberentur, accessu eorum indicarent esse indignos. Et in cap. frater 10. dist. causa 17. q. 4.* ibi: *Nullus enim inter limina tanta venerationi deputata utrumque sibi licere existimet pro sua voluntatis arbitrio, ut & humanitatem sibi vendicet, & furorem: & in c. omnes, cit. 17. q. 4. ibi: A limitibus eiusdem matris anathematizamus Apostolica auctoritate, pellimus, damnamus, atque sacrilegos indicamus: ergo, &c.*

Respondetur: Distinguo antecedens, est indignus, si attendatur eius delictum, concedo: est indignus, si attendatur matris Ecclesiae pietas, quae ex hoc magis elucet, & propter quam corripit ius commune: nego. Quod inde magis patet, quia alioquin nullus delinquens gauderet immunitate Ecclesiae, quia omnis delinquens, utpote delinquens, indignus est, qui defendatur ab Ecclesia.

Urgebis ex eodem Cutellio: Persona loquentis, cum fert legem, in generali sermone censetur excepta, quod non ferat illam in proprium praedictum: Doctores communiter, quos citat Barbosa *axiom. 206. n. 2.* ergo, &c.

10 Respondetur: Distinguo etiam antecedens, si aliunde contrarium clare non constet, concedo: si constet, sicuti contingit in casu nostro, nego. Quod inde confirmatur, quia alioqui quomodocumque quis delinqueret in Ecclesia, immunitate non gauderet Ecclesia.

Respondetur secundò, quod licet id vergat in casu nostro in proprium praedictum materialiter, seu quoad materiale Ecclesiae, non tamen vergit in proprium praedictum formaliter, seu quoad immunitatem, & iurisdictionem Ecclesiae.

SECTIO XVI.

An immunitate priuetur apostata à Religione?

SUMMARIVM.

1 Apostata à Religione ob rationes supradictas non excluditur ab immunitate Ecclesiae, in opinione tamen illorum Doctorum asserentium, quod Clerici, & Regulares delinquentes gaudeant Ecclesiae immunitate.

Respondetur etiam negatiue ob easdem rationes iam dictas: quod tamen dico in opinione eorum Doctorum, qui docent, quod Clerici, & Regulares delinquentes immunitate Ecclesiarum gaudeant, cum ego tamen opinionem oppositam putem probabiliorē, de qua vide *dub. 10. sect. 15.*

SECTIO XVII.

An immunitate priuetur exul, vel capitaliter bannitus?

SUMMARIVM.

1 Exul, vel bannitus, dummodo eius delictum non sit de exceptis, non priuatur immunitate.

2 Bannitus non potest extrahi ex alieno territorio, & sic neque ex Ecclesia, cum ea sit de territorio Episcopi.

3 Bannitus, vel exul, si sit in Ecclesia sua patria, non dicitur exilium fregisse.

4 Ius generaliter loquens generaliter est intelligendum.

5 Vbi ius non distinguit, neque nos distinguere debemus, praesertim si distinctio sit in praedictum Ecclesiae.

6 Reus, qui ducitur ad supplicium mortis, si se eximat a manibus saeculorum, gaudet Ecclesia immunitate.

7 Bannitus, & exul mortuus, non potest sepeliri, ex doctrina Bartoli in Ecclesiis locorum, de quibus arceatur.

8 Non valet argumentum à priuatione sepultura ad priuationem immunitatis.

9 Excommunicatus non potest sepeliri in Ecclesia, & tamen gaudet immunitate.

10 Infidelis non potest sepeliri in Ecclesia, & tamen ex multis satis probabili opinione, gaudet etiam immunitate.

11 Opinio Bartoli de sepultura banniti, & exulis non est tuta.

12 Bannitus, vel exul, hoc ipso, quod transgrediatur fines veritos confregendo ad Ecclesiam, committit crimen lesae Maestatis, sed non in personam Principis.

13 Bannitus, vel exul cum confidenter audeat permanere in loco sacro, delinquit in Ecclesia, non tamen occidendo, vel mutilando, & ideo gaudet immunitate.

14 Littera concessa particularibus locis contra immunitatem, non sunt generaliter ad omnia loca extendenda.

15 Bannitus si vi statuti possit impunè occidi, non solus non debet extrahi ab Ecclesia, sed nec in illa occidi.

16 Occidens bannitum ex permissione statuti, si occidat in Ecclesia, licet non possit puniri ut homicida, punitur tamen ut Ecclesiastica immunitatis violator.

17 Occidens tali casu in Ecclesia contrahit excommunicationem constitutionis Gregoriana latam contra extrahentes ab Ecclesia.

Respondetur, quod immunitate neque priuetur exul, vel capitaliter bannitus (dummodo delictum, pro quo est exul, vel bannitus, non sit de exceptis) ob easdem rationes supradictas.

Et confirmatur, quia bannitus non potest extrahi ex alieno territorio (ut inter alios notauit Azevedus *lib. 1. cap. 3. num. 7.*) ergo neque ex Ecclesia, cum Ecclesia sit de territorio Episcopi (quapropter si bannitus, vel exul fuerit in Ecclesia sua patriae, non dicitur exilium fregisse, quae de re Diana *part. 4. tract. 1. resol. 91.*) Atque ita contra Sarpum *de iure asylosum, cap. 5. fol. 53.* & quosdam alios docent Sanchez *in opuscul. tom. 2. lib. 6. cap. 1. dub. 8. num. 24.* Barbosa *de iure Ecclesiast. lib. 2. cap. 3. num. 130.* Peregrin. *in tract. de immunit. cap. 5. num. 11.* Diana *part. 1. tract. 1. resol. 31.* Clarus *in pract. §. fin. q. 38. num. 21.* Farinacius *q. 28. num. 47.* Castrus Palauus *tom. 2. tract. 11. diff. unic. punct. 7. num. 9.* Baiardus *ad Iulium Clarum q. 30. num. 28.* Guazzinus *tom. 1. de sens. 1. c. 38. n. 55.* Bonac. *tom. 2. disp. 3. q. 7. punct. 5. num. 15.* Ludouicus Correa *in relect. de immunit. part. 3. num. 40.* Lezana *verb. Immunitas, num. 16.* Cochier. *de iuris dict. p. 4. q. 65. n. 2.* & Marius Anton. *Maceratensis var. resol. lib. 3. resol. 15. n. 9.* Vide etiam quae dicebantur supra cit. *dub. 1. sect. 5. & seqq.*

Obiicies, Ecclesia non defendit, quos Iudicum sententia

sententia damnauit, sed eos solum, quos iustitia insequitur, antequam sententiam ferat: ergo.

Respondetur, nego antecedens, quia iura quoad hoc indefinite loquuntur: ius autem, quod generaliter loquitur, generaliter est intelligendum, *cap. in fraudem, §. ult. de testam. militar.* præsertim in favorabilibus. Item ubi ius non distinguit, nec nos distinguere debemus, *l. g. præf. ff. de offic. Præsid.* præsertim, si distinctio sit in præiudicium Ecclesiæ. Adde, quod si quod dicitur, verum esset, sequeretur, quod si reus lata sententia, & damnatus ad morem, cum ad supplicium ducitur, eximens se è manibus satellitum ad Ecclesiam confugeret, Ecclesiæ immunitate non gauderet, quod est contra praxim, & communem sententiam Doctorum, ut videre est apud Decianum *lib. 6. cap. 28. num. 29.* Guttierrez in *99. præf. lib. 4. q. 4. num. 10.* Tuschum *verb. Ecclesia, c. 15. n. 107.* Corream in *relect. de immunit. p. 2. n. 9.* Farinacium in *append. de immunit. cap. 15. n. 197.* & Castrum Palaum *tom. 2. tract. 11. disp. vnic. punct. 7. n. 12.* & nos dicebamus *suprà cit. dub. 10. sect. 7. & seqq.*

Obiicies secundò, bannitus, & exul mortuus ex Bartolo non potest sepeliri in Ecclesiis locorum, de quibus arcetur, adeò quod si in aliqua Ecclesia illorum sepeliatur, exhumandus sit: ergo viuis Ecclesiæ immunitate non gaudebit.

Respondetur, transeat antecedens, at nego consequentiam, quia non valet argui de priuatione sepulture ad priuationem immunitatis Ecclesiæ, quando quidem excommunicatus non potest sepeliri in Ecclesia, & tamen gaudet immunitate Ecclesiæ, ut dicebatur *cit. dub. 10. sect. 3.* Item infidelis similiter non potest sepeliri in Ecclesia, & tamen ex multorum satis probabili opinione gaudet etiam immunitate Ecclesiæ: quare vide *cit. dub. 10. sect. 4.*

Respondetur secundò, nego antecedens, quia licet Ecclesia sit in territorio Principis secularis, non tamen propriè est de eius territorio, quin (ut alij loquuntur) est extra territorium, & iurisdictionem Principis secularis. Atque ita docent Aymon. *consil. 908. n. 6. lib. 5.* Tuschus *verb. Ecclesia, concl. 5. n. 10.* Farinac. in *append. de immunit. cap. 22. num. 357.* Chassaneus in *consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. n. 117.* Sperellus *decis. 3. n. 11. & 16.* Antonius de Marinis *cap. 116. per totum, & alij.*

Obiicies tertio, bannitus, vel exul, hoc ipso, quod transgreditur fines vetitos, confugiendo ad Ecclesiam committit crimen læsæ Maiestatis: ergo immunitate Ecclesiæ non gaudet.

Respondetur, transeat antecedens: at non committit in personam Principis, quod requiritur, ut Ecclesiæ immunitate non gaudeat, sicuti dicebatur *suprà dub. 32. sect. 4. & seqq.*

Obiicies quarto, hoc ipso, quod permanet in Ecclesia (cum in loco sacro sibi interdicto stare confidenter audeat) in illo actu delinquit: ergo illius immunitate non gaudet.

Respondetur, transeat, quod actu in illa delinquit: at non delinquit in illa occidendo, vel mutilando, quod requiritur, ut immunitate non gaudeat, sicuti dicebatur *suprà dub. 19. per totam.*

Obiicies quinto, cum Mario Italia *de immunit. Eccles. lib. 1. cap. 5. §. 8. num. 1. & seq.* & Cutellio *de immunit. Eccles. lib. 1. q. 17. num. 8.* quidam literas Clement. VIII. Missas ad Archiepiscopum Bononiæ, & Nuncium Neapolis, in quibus præcipit Regularium Superioribus, ne bannitos, fraudulentè decoctos, fures, &c. in suis Conuentibus receperint, & detineant, sed expellant: ergo, &c.

Respondetur, de his literis vide, quæ dicebantur *suprà dub. 11. sect. 6. in fin.*

Cæterum aduerte hic, quod exul, vel bannitus non

solum non possit ab Ecclesia extrahi, sed nec etiam (non obstante, quod ex forma statuti, vel ex alio capite posset impunè interfici) in Ecclesia occidi, adeò quod taliter occidens, licet non possit puniri ut homicida, puniri tamen debeat ut Ecclesiæ, & Ecclesiasticæ immunitatis violator, sicuti rectè ex Remigio de Gonny notauit Peregrin. *de immunit. cap. 5. num. 11.* & videri potest Farinacius *q. 103. n. 323. & in append. de immunit. cap. 2. n. 39.*

An autem in tali casu occidens in Ecclesia exulem, vel bannitum, contrahat excommunicationem Gregorij XIV. contra extrahentes ab Ecclesia latam.

Respondetur affirmatiuè, ut *infra dub. 37.* dicebatur.

SECTIO XVIII.

An immunitate priuetur cudens falsam monetam, vel bonam tendens?

SUMMARIUM.

- 1 Cudens falsam monetam, vel bonam tendens, non priuatur immunitate, ob rationes supradictas.
- 2 Cudens falsam monetam, vel bonam tendens committit iniustitiam aduersus Rempublicam, & Regem: & sic committit furtum publicum, non tamen dicitur committere latrocinium publicum, quod requiritur ad perdendam immunitatem.
- 3 Cudens falsam monetam committit crimen læsæ Maiestatis in statum Principis, non autem in personam eiusdem.

Respondetur negatiuè ob easdem rationes dictas, quod scilicet non sit crimen hoc exceptum in iure communi, neque in Bulla Gregorij XI V. Atque ita contra Sarpum *de iure asylosum, cap. 5. fol. 52.* docent Guttierrez *præf. 99. civil. lib. 3. q. 4.* (ubi in crimine falsæ monetæ sic in Regali Cancellaria Pinciana decusum fuisse testatur.) Farinacius in *append. de immunit. cap. 6. num. 91.* Mar. Italia *lib. 1. cap. 5. §. 1. num. 15.* Diana *part. 1. tract. 1. resol. 31.* Villalob. in *summ. tom. 2. tract. 39. diff. 7. num. 19.* Trullench. in *Decalog. tom. 1. lib. 1. cap. 11. dub. 3. num. 28.* Peregrin. *de immunit. cap. 6. num. 11.* Nouarius in *summa Bullarum, tit. de immunit. num. 4.* Lezana *n. 16.* Bonacina *tom. 2. disp. 3. quest. 7. punct. 6. §. 1. n. 4.* & Barbof. *de iure Ecclesiast. lib. 2. cap. 3. num. 122.* ubi ait, quod cum Neapoli in Ecclesiam quidam monetarij confugissent, Prorex Paulo V. supplicauit, ut eius Nuncio mandaret, quod tales reos Regiæ Curia consignare vellet: & Pontifex sub die 19. Iulij 1519. mandauit, dari literas Nuncio, ut (constito sibi summarie, & ex processu laicorum, quod tales erant monetarij) eos consignari mandet.

Obiicies, talis committit iniustitiam aduersus Rempublicam, & Regem, & sic committit furtum publicum: ergo.

Respondetur, concedo vtramque partem antecedentis: at nego consequentiam, quia non committit latrocinium publicum (cum non inferat violentiam cum publicitate, seu in loco publico, sed furetur clam, & sine violentia.) At latroni publico tantum, ut *suprà* suo loco dicebatur, imponitur pœna priuationis immunitatis. Vide *dub. 13.*

Iustitias, committit crimen læsæ Maiestatis: ergo, &c.

Respondetur, distingo antecedens: committit crimen læsæ Maiestatis in statum Principis, concedo; in personam Principis, nego. At ex dictis in hoc casu tantum

tantum immunitas Ecclesiarum denegatur. Vide dub. 2. 3. sect. 4. & seqq.

SECTIO XIX.

An immunitate priuetur Regia tributa, vel fiscum fraudans, aut Reipublicæ pecunias in suos vsus conuertens? Vbi etiam de obstricto ad reddendum ratiocinia ratione tutelæ, vel officij Regij.

SVMMARIVM.

- 1 Fraudans Regia Tributa, aut Reipublica pecunias in suos vsus conuertens, non priuatur immunitate.
- 2 Authentica de mandatis Principum, vt diximus fuit correctæ per ius canonicum.
- 3 Ius ciuile, cum discordet à Canonico in materia immunitatis, standum est iuri canonico.
- 4 Obligatus ad reddendum ratiocinia ratione tutelæ, vel administrationis, si sit in fraude, multo minus priuatur immunitate.
- 5 Textus in can. vxor, 17. q. 4. non loquitur de homine libero, sed de seruo.
- 6 Officialis Regius, & debitor ex causa syndicatus multo minus priuatur immunitate.

Responderetur etiam negatiuè, ob easdem rationes dictas; atque ita contra Sarpum de iure asylorum, c. 5. f. l. 52. & Cutell. de immunit. Eccle. lib. 1. q. 32. n. 41. & seqq. docent Angel. verb. Immunitas, n. 15. Silu. eodem verb. 3. num. 8. Tabien. n. 8. Armilla n. 12. Suarez de relig. tom. 1. lib. 1. c. 11. n. 3. Fagundez præcept. 2. lib. 4. c. 4. n. 53. Villalob. in summ. tom. 2. tract. 39. d. ff. 7. n. 17. (vbi citat Abbatem, Lopez, & Bobadillam) Ambrosin. de immunit. c. 13. n. 2. Farinac. c. 3. n. 61. Germon. de sacror. immunit. lib. 3. c. 16. n. 11. & Castrus Palas tom. 2. tract. 11. disp. vnic. punct. 8. n. 5. & videri poterunt quæ dicebantur dub. 11. sect. 5. & 6.

Obiicies, est in contrarium Authent. de mandatis Princip. §. publicanorum: ergo, &c.

Responderetur, concedo antecedens. At id nihil obstat, quia correctæ iam illa est per ius canonicum; cum autem in materia immunitatis discordat ius ciuile à canonico, standum est iuri canonico, etiam in foro ciuili, sicuti ex communi docent Gutier. in præf. 99. lib. 4. q. 4. n. 4. Tusch. verb. Ecclesia, concl. 10. n. 19. & verb. Immunitas, concl. 9. n. 13. Germon. de sacror. immunit. lib. 3. c. 16. n. 21. Peguera in præf. crimin. c. 26. n. 6. & Spec. relus decis. 52. n. 32. & nos dicebamus supra dub. 5.

Hinc sequitur primò, contra Cutell. loc. cit. quod à fortiori multò minus immunitate priuetur obligatus ad reddendum ratiocinia ratione tutelæ, vel administrationis. Nec obstat textus in cap. vxor, 17. q. 4. vbi quidam seruus obligatus ad ratiocinia reddenda, confugit ad Ecclesiam: & Gelasius Pontifex mandauit, quod præfrito impunitatis iuramento, ex illa extraheretur. Nam (vt rectè aduertit præter alios Decianus lib. 6. c. 28. n. 26.) non loquitur textus ille de homine libero, sed de seruo, qui (cum sit quid Domini) certum est, quod Domino, præfrito impunitatis iuramento, restitui debeat.

Sequitur secundò, contra eundem Cutellium, quod similiter à fortiori multò minus immunitate priuetur officialis Regius obligatus, & debitor ex causa syndicatus, sicuti notauit præter alios Farinac. in append. de immunit. c. 2. n. 66. Vide quæ dicebantur supra citata dub. 11. sect. 1. & seqq.

Th. Delbene de Immunit. Eccl. Pars II.

SECTIO XX.

An immunitate priuetur iudex, vel alius minister extrahens ab Ecclesia confugientem ad illam?

SVMMARIVM.

- 1 Crimen extrahendi reos ab Ecclesia non est de exceptis: & ideo extrahens gaudet immunitate, contra graues Doctores.
- 2 Iudex, & minister in tali casu indignus est, vt immunitate gaudeat, cum alterum immunitate priuauerit, secus est inspecta Ecclesie pietate.

Responderetur etiam negatiuè ob easdem rationes dictas, quod scilicet crimen extrahendi reum ab Ecclesia non sit vnum de exceptis. Atque ita docet Farinac. in append. de immunit. c. 6. n. 106. Quamvis contrarium sentiant graues Doctores, inter quos Decian. tract. crimin. lib. 6. c. p. 25. n. 7. & c. 26. n. 9. Mar. Ital. de immunit. lib. 1. c. 5. §. 15. Anast. Germon. de sacror. immunit. lib. 3. c. 16. n. 104. & seqq. Cutell. de immunit. Eccle. lib. 1. quæst. 11. & Petr. Gregor. synt. ag. iuris lib. 33. c. 21. n. 3. & c. 22. n. 2.

Obiicies, iudex, vel minister in tali casu indignus est, vt immunitate gaudeat, cum alterum immunitate priuauerit, quapropter conqueri non potest, quod eadem mensura, qua alios mensus est, remetiatur: ergo, &c.

Responderetur, distingo antecedens: indignus est, vt immunitate gaudeat, si spectetur ad pietatem Ecclesie, nego antecedens: si spectetur ad personam, & delictum, concedo antecedens. At hinc tantum sequitur, quod potuerit statui, quod talis reus immunitate priuetur, non autem quod de facto sic statutum sit, cum contrarium in Gregoriana appareat. Quapropter pro reo stat regula generalis, quod immunitate gaudere debeat: ita vt si ius commune in cap. frater 10. causa 17. q. 4. vel alibi oppositum præceperit, id iam correxerit Gregoriana.

SECTIO XXI.

An immunitate priuetur occidens clericum vel Regularem, vel etiam Episcopum?

SVMMARIVM.

- 1 Occidens clericum, vel regularem, vel etiam Episcopum, non priuatur Ecclesie immunitate, cum non sit homicidium de exceptis.
- 2 Occidens supradictos contrahit excommunicationem, non autem amittit immunitatem, quia privilegium est concessum loco sacro, non personæ sacre.
- 3 Excommunicationi esse annexum effectum priuandi excommunicatos immunitate, non reperitur in iure.
- 4 Occidens clericum saltem consensum in sacris est parricida, sed improprie, & dato, quod esset proprie, diximus parricidam gaudere immunitate.
- 5 Occidens clericum committit sacrilegium, & tamen per ea quæ dicta sunt, non eximitur ab immunitate.
- 6 Occidens clericum committit crimen læsæ maiestatis, sed remotè.
- 7 Occidens clericum licet delinquat in Ecclesiam, non tamen delinquit materialiter, quod oporteret, vt priuatur immunitate.

H

8 Ecclesia

- 8 *Ecclesia cum diligit inimicos, ac se persequentibus beneficiat, occisores amplectitur.*
 9 *Immunitas Ecclesiarum est solum in ordine ad iudices seculares, non item in ordine ad iudices Ecclesiasticos.*

Responderetur etiam negatiue, ob easdem rationes supra dictas, quod scilicet inter homicidia excepta non ponatur, nisi homicidium proditorium, quale non est homicidium, de quo nunc loquimur. Atque ita docent Peregrin. de immunit. Eccles. c. 12. n. 13. Diana p. 1. tract. 1. resol. 39. Boer. decis. 109. n. 7. in fin. Farinac. de immunit. cap. 7. n. 114. retractans sententiam oppositam, quam prius docuerat in tract. de carcerib. q. 28. num. 29. Mar. Ital. de immunit. lib. 1. c. 2. §. unic. n. 6. & c. 5. §. 3. n. 79. Giurba consil. 70. n. 9. Anton. de Marinis in quotid. resol. c. 170. n. 14. & Ceual. p. 2. q. 101. contra Decian. lib. 6. c. 28. Ricc. in prax. p. 2. resol. 290. Sanch. in select. disp. 44. n. 52. Villadieg. in Poli. c. 3. n. 212. Cutell. de immunit. Eccles. lib. 1. q. 24. Suar. de Paz in prax. tom. 1. part. 5. c. 3. n. 169. Ludouic. Corream in relect. de immunit. Eccles. p. 3. n. 37. & Bobadil. tom. 1. lib. 2. c. 14. n. 47. qui citat Vasquium, & Remigium: videri etiam poterit Barbosa de iure Eccles. tom. 2. c. 5. n. 123.

2 Obiicies ex Cutell. loc. cit. qui occidit clericum, vel Regularem, &c. contrahit excommunicationem: ergo priuatur immunitate Ecclesiae.

Respondetur, concedo antecedens: at nego consequentiam, quia tale priuilegium concessum est loco sacro, non autem personae sacrae. Vnde clericidium (ut dicebamus) non reperitur inter homicidia excepta; nec, quod excommunicatio habeat talem effectum, 3 reperitur in iure vnumquam expressum. Vide quae dicebantur supra dub. 10. sect. 3.

4 Obiicies secundo, qui occidit clericum, saltem constitutum in sacris, est parricida, cap. quis 9. dist. 96. ibi: *Quis dubitet, Sacerdotes Christi, Regum, & Principum, omniumque fidelium patres, & magistros censeri?* Ergo priuatur immunitate.

Respondetur: distinguo antecedens, est parricida improprie, concedo: at in casu nostro ex dictis supra sect. 3. non est facienda extensio ad alia, praesertim ad impropria: est parricida proprie, nego. Respondetur secundo, transeat antecedens, at nego consequentiam, quia neque parricida proprie priuatur immunitate Ecclesiae, sicuti dicebam supra sect. 14.

5 Instabis, committit sacrilegium: ergo.

Respondetur, concedo antecedens; at nego similiter consequentiam, per ea quae dicebantur supra sect. 8.

6 Reinstabis, committit crimen laesae Maestatis diuinae: ergo.

Respondetur, distinguo antecedens: ita ut committat immediate in Deum, vel in personam Principis (quod requiritur, ut quis immunitate Ecclesiae priuatur) nego: ita ut committat mediate, seu remote (quod nihil obstat) concedo. Vide, quae dicebantur supra dub. 23. sect. 4. & seqq.

7 Vregebis, delinquit in Ecclesiam, cum laesus clericus representet Ecclesiam: ergo.

Respondetur, distinguo antecedens: delinquit in Ecclesiam, ita ut delinquat in materiale, in illa scilicet occidendo, vel mutilando (quod requiritur, ut quis immunitate Ecclesiae priuatur) nego: ita ut delinquat in Ecclesiam alio modo, transeat. At hinc nihil sequitur contra nos, cum in poenis, praesertim in casu nostro, non valeat argumentum a maioriore, nedum a paritate rationis, ut supra sect. 3. dicebamus. Ut omit- tam, quod Ecclesia, cum diligit inimicos, ac se persequentibus beneficiat, occisores amplectatur.

8 Caterum, an saltem qui occidit, vel quocumque alio modo offendit S. R. E. Cardinalem, immunitate priuatur? Vide supra dub. 23. sect. 1. n. 7.

Reurgebis ex eodem Cutellio, si clericus delinquit, 9 & confugit ad Ecclesiam, non gaudet immunitate Ecclesiae: ergo par est, quod si laicus delinquat in clericum, neque gaudeat immunitate Ecclesiae.

Respondetur, transeat antecedens: quod dixi, quia satis probabile est oppositum, uti dicebatur dub. 10. sect. 12. Nego tamen consequentiam, quia immunitas Ecclesiarum est solum in ordine ad iudices seculares, non item in ordine ad iudices Ecclesiasticos, ob rationes dictas cit. sect. 12.

SECTIO XXII.

An priuatur immunitate quoad crimina non excepta, delinquens in crimine excepto?

SUMMARIVM.

- 1 *Delinquens in crimine excepto non priuatur immunitate quoad crimina non excepta, siue ante, siue post commissum.*
- 2 *Causa procedit si iudex non intendit punire in eo homicidium proditorium, sed solum casum non exceptum.*
- 3 *Non est improbabile reum posse absolute extrahi ab Ecclesia ob alia delicta non excepta, quando ob excepta absolute priuatur immunitate.*
- 4 *Contrarium videtur probabilius, quia penales Constitutiones immunitatem derogantes accipiendae sunt in rigorosa, & formali significatione.*

Responderetur, quod delinquens in crimine excepto, 1 neque priuatur immunitate quoad crimina non excepta, siue ante, siue post commissum, v.g. quod homicida proditorium non priuatur immunitate quoad crimen adulterij, stupri, simplicis furti, &c. siue ante, siue post commissum. 2 Casus autem procedit, si iudex non intendit punire in eo homicidium proditorium, quia si illud punire in eo intendat, & ob illius causam reum ab Ecclesia extrahat, absque dubio in tali casu in eo reliqua crimina punire potest, quia tunc non censetur iudex reum extrahere ab Ecclesia ob alia crimina, sed iam iuste extractum punit. At si solum non excepta crimina in eo punire intendit (quamvis non impro- 3 babile sit, reum extrahi etiam posse, quia absolute immunitate priuatus existit) tamen probabilius vide- 4 tur, extrahi non posse, quia penales Constitutiones immunitatem derogantes accipiendae sunt in rigorosa, & formali significatione: & sic Constitutio excludens reum ab immunitate in quibusdam casibus accipienda est in eadem significatione, ita ut solum comprehen- dat delinquentes, quatenus tales sunt, id est, quatenus talia crimina commiserunt, & quoad alia crimina se- curi mancant, praesertim cum Constitutio Gregorij XIV. vetuerit extrahi ab Ecclesia delinquentes, nisi pro delictis exceptis, sublata facultate aliter interpretandi. Atque ita contra Peregrinum de immunit. cap. 6. num. 20. Ambrosinum cap. 5. num. 10. Sanchez in select. disp. 44. num. 52. & Sarpum de iure asylorum, cap. 5. fol. 60. do- cent Farinacius de carcerib. q. 28. num. 67. in fin. Decian. tract. crimin. lib. 6. c. 26. n. 6. Diana part. 1. tract. 1. resol. 39. & Bonacina disput. 3. quaest. 7. de immunit. punct. 4. in fin. num. 23. Vide quae dicebantur supra dub. 10. sect. 4. & dub. 22.

SECTIO XXIII.

An immunitate priuetur, qui vulnerat, vel etiam occidit Sacerdoti peccata sua actu confitentem, vel actu quodcumque aliud Sacramentum fumentem?

SUMMARY.

1. & 2. Occidentem penitentem Sacerdoti sua peccata confitentem, vel quodcumque aliud Sacramentum actu fumentem, non priuantur immunitate, secus si id facinus committant animo hereticali, aut cum errore intellectus.
3. Neque valet argumentum in hoc delicto à paritate, vel maiori rationis.
4. Talis delictus indignus est, ut ab Ecclesia recipiatur spectato delicto, & persona, secus est spectata Ecclesia pietate.

Respondetur etiam negatiue, ob easdem rationes supradictas: atque ita præter alios in terminis docet Diana p. 6. tract. 1. resol. 26. contra Barbof. de iure Eccles. lib. 1. cap. 3. n. 98. & Trullench. in Decalog. tom. 1. lib. 1. c. 11. dub. 3. n. 21.

Obiicies, qui in vilipendium Sacramenti Confessionis, vel cuiuscumque alterius Sacramenti tantum facinus committit, contemnit Ecclesiam, & Christum Dominum auctorem Sacramentorum: ergo immunitate priuetur.

Respondetur, distingo consequens, si id facinus committat animo hereticali, seu cum errore intellectus, saltem rationabiliter præsumpto, concedo consequens, quia tunc immunitate priuetur, ut hereticus, vel saltem, ut de hæresi suspectus: si id facinus committat non tali, sed alio modo, nego consequentiam; quia tunc facinus, licet sit grauissimum, & enorme, non tamen est de exceptis: iura autem antiqua, & maxime Constitutio Gregorij XIV. omnino vetuit, extrahere, præterquam in casibus exceptis, sublata etiam facultate aliter interpretandi. Quapropter ad minus censeto in tali casu consulendum esse Summum Pontificem.

Instabis, qui committit homicidium proditorium, vel qui occidit, vel etiam mutilat in Ecclesia, & secundum aliquos etiam extra Ecclesiam, cum spe confugiendi ad Ecclesiam, immunitate priuetur: ergo multò magis priuabitur, qui in vilipendium Confessionis, vel cuiuscumque alterius Sacramenti tantum facinus committit.

Respondetur, nego consequentiam: quia in pœnis (præsertim in præiudicium immunitatis Ecclesiasticæ, quæ quammaximè fauorabilis est) non valet argumentum à paritate, vel maiori rationis, ut supra dicebamus, sect. 3.

Urbis, indignus est, ut ab Ecclesia recipiatur, cap. fin. de immunit. Eccles. ergo.

Respondetur, distingo antecedens: indignus est, ut ab Ecclesia recipiatur, si spectetur delictum, & persona, concedo (quapropter præter quidem in ipsum talis pœna statuitur, at esse statutam, nec ex iure antiquo, nec ex nouo Gregorianæ Constitutionis apparet:) si spectetur pietas S. Maris Ecclesiæ, in quo magis relucet eius pietas, nego. Vide, quæ dicebantur supra dub. 19.

Thom. Delbene de Immunit. Eccl. Pars II.

DUBITATIO XXV.

An possit reus à loco sacro extrahi inuitus?

SECTIO I.

Dubitacionis Resolutio.

SUMMARY.

1. Reus à loco sacro extrahi inuitus, & contra voluntatem Ecclesiæ non potest.
2. Reus si libere à loco sacro egrediatur, potest capi, & puniri per iudicem laicum, cum immunitas res concessa sit tantum ratione loci.

Respondetur, quod non possit reus à loco sacro extrahi inuitus: quod si extractus fuerit inuitus, restituendus sit Ecclesiæ. Atque ita habetur in l. 2. Cod. de his qui ad Ecclesiam confug. & in cap. inter alia, de immunit. Eccles. cap. de his qui ad Eccles. confug. cap. sicut antiquitus, cap. miror, c. frater, c. eum, & c. de pœnit. 17. q. 4.

Dixi, quod non possit reus à loco sacro extrahi inuitus, quia si libere egrediatur, poterit eum sic egressum iudex secularis capere, & punire, cum immunitas reo concessa sit ratione loci. Vnde cum dicitur, non violari immunitatem Ecclesiæ, si capiatur reus in Ecclesia seipsum offerens, nolens scilicet frui immunitate Ecclesiæ, intelligitur, dummodo non capiatur in loco sacro, sed postquam exiit à loco sacro, cum immunitas sit directe concessa loco sacro, cuius privilegio non potest ipse cedere, iuxta ea, quæ dicam dub. 26. & ex communi docent Nauar. cap. 15. num. 21. Grassi. lib. 1. cap. 1. num. 47. Couarr. cit. cap. 20. num. 17. Farinac. in append. de immunitat. cap. 19. n. 306. Decian. cit. lib. 6. cap. 26. n. 11. Suar. lib. 3. cap. 12. n. 5. 6. Lezana verb. Immunitas Eccles. num. 18. Layman lib. 4. tract. 9. c. 3. n. 13. & Bonacina disp. 3. q. 1. s. 7. de immunit. pœnit. 5. Hinc.

SECTIO II.

An, & quid dicendum, si egressus fuerit necessitate ductus?

SUMMARY.

1. Reus egressus ab Ecclesia tantum ad exonerandum ventrem statim regressurus, quia indecens est, ut Ecclesia Dei his immunditiis sordescat, gaudet immunitate.
2. Reus ad necessaria natura, absque eo, quod in domibus extraneorum se recipiat, potest ab Ecclesia progredi per spatium 30. passuum, ultra quod non prodest exarsatio.

EX dictis sequitur primò, quod idem dicendum sit, si necessitate ductus, v. g. ad exonerandum ventrem, statim regressurus, egressus fuerit: indecens enim est, quod Ecclesia Dei, locus sacer, qui omni odore bono olere debet, his immunditiis sordescat: quapropter tunc iudex non poterit eum capere, & punire, cum in

H 2 tal